



**LUNDS**  
UNIVERSITET  
Socialhögskolan

## Våld är våld

- **En kvalitativ studie om svenska polisers resonemang kring våld i samkönade parrelationer**

Caroline Eklund & Madeleine Jönsson

Kandidatuppsats SOPA63

HT-16

Handledare: Anna Tegunimataka

## Förord

Vi vill börja med att tacka de poliser som medverkade i studien. Vi vill även tacka vår handledare Anna Tegunimitaka. Slutligen vill vi tacka sambo respektive vänner och syskon som stöttade oss när det var påfrestande.

# ABSTRACT

Title: Violence is violence - A qualitative study of Swedish police officers' reasoning regarding violence in same-sex relationships.

Authors: Caroline Eklund and Madeleine Jönsson

Supervisor: Anna Tegunimitaka

Assessor: Malinda Andersson

The aim of the study was to examine how Swedish police officers reason about domestic violence in bisexual and homosexual relationships. The study involved six officers serving with varied work experience and age, stationed at different locations in southern Sweden. The method of the study was a combination of semi-structured interviews and vignettes. The study material was analyzed from a gender perspective, combined with the concept of heteronormativity, which led to several conclusions. For example the participating police officers reasoned on the basis of a professional perspective which meant a focus on domestic violence as a crime and that gender or sexual identity had no influence on their perception of relationship violence. Nevertheless, it was possible to conclude that same-sex domestic violence could be perceived as more complicated than heterosexual relationship violence. We also found a difference in the policemen's argument concerning the perception of the victim, where men, regardless of sexual orientation, were perceived to be more stigmatized than women.

Keywords: Same-sex domestic violence, intimate partner violence, police, perception, homosexuality.

# Innehållsförteckning

1. Inledning och problemformulering .....	4
1.1 Syfte och frågeställningar .....	5
1.2 Begreppsdefinitioner .....	5
2. Kunskapsläge .....	6
2.1 Relationsvåld .....	6
2.2 Kartläggning av samkönat relationsvåld .....	8
2.3 Polisens uppfattning angående samkönat relationsvåld .....	9
2.4 Könsstereotypa föreställningar inom polisen .....	11
3. Metod .....	13
3.1 Val av metod .....	13
3.2 Semistrukturerad intervju .....	14
3.3 Vinjetter .....	15
3.4 Urval .....	16
3.5 Genomförande av intervjun .....	17
3.6 Bearbetning av data .....	18
3.7 Tillförlitlighet .....	19
3.8 Etiska överväganden .....	20
3.9 Litteratursökning .....	21
3.10 Arbetsfördelning .....	22
4. Teori .....	22
4.1 Socialkonstruktivism .....	22
4.2 Genus .....	23
4.3 Begreppet Heteronormativitet .....	25
5. Analys och resultat .....	26
5.1 Våld är våld .....	26
5.2 Offer och förövare .....	29
5.3 Könsstereotypa föreställningar .....	32
5.4 Samhällsnormer och erfarenhet .....	34
6. Slutdiskussion .....	36
7. Referenslista .....	39
Bilaga 1 Informationsbrev .....	
Bilaga 2 Intervjuguide .....	

# 1. Inledning och problemformulering

Individer som utövar fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld eller på annat sätt försätter sin partner i en utsatt situation är ett internationellt uppmärksammat problem som innebär allvarliga psykiska och fysiska men för de drabbade (World Health Organization 2016). Likaså är det en kränkning av individens mänskliga rättigheter (ibid.).

Trots att relationsvåld inte är ett exklusivt fenomen för heterosexuella relationer har forskningen främst fokuserat på mäns våld mot kvinnor (Burke & Follingstad 1999, s. 487; Holmberg & Stjernqvist 2005, s. 8; Magnusson Knöfel 2010, s. 9; Langenderfer-Magruder, Whitfield, Walls, Kattari & Ramos 2016, s. 856; Pattavina, Hirschel, Buzawa & Bentley 2007, s. 374-375; Seelau & Seelau 2005, s. 364; Shield & Carroll 2015, s. 636; Woodyatt & Stephenson 2016, s. 1137), vilket bidragit till det begränsade utbudet av forskning av samkönat relationsvåld som finns idag (Holmberg & Stjernqvist 2005, s. 8). Vidare anses mer forskning nödvändig för att utöka kunskapen kring fenomenet för att förbättra interventioner och arbetsmetoder utifrån fenomenets unika företeelser och på så vis bättre motsvara bi- och homosexuella våldsoffer behov (ibid.)

I takt med att det samkönade våldet uppmärksammas allt mer har forskningen även intresserat sig för hur berörda verksamheters förståelse för och hantering av samkönat relationsvåld. Utifrån dessa undersökningar har det framkommit att det råder en kunskapsbrist även inom de yrkesgrupper som kommer i kontakt med fenomenet (Nationellt centrum för kvinnofrid 2009, s. 67), varav polisväsendet är en (Holmberg & Stjernqvist 2005, s. 17).

Då Polisen är en människobehandlande myndighet som ansvarar för samhällsindividernas skydd och trygghet är det relevant att undersöka hur myndighetens tjänstemän uppfattar samkönat relationsvåld. Detta eftersom det enligt Holmberg och Stjernqvist (ibid.) beskrivs existera en bristande förståelse för fenomenet inom det svenska polisväsendet. Några internationella studier har ämnat studera hur polismän uppfattar relationsvåld i förhållande till individernas sexuella läggning och nått motstridiga resultat beroende på om våldet sker inom en hetero- eller homosexuell parrelation med motstridiga resultat (Pattavina et al. 2007; Younglove Kerr & Vitello, 2002). Då det inte har varit möjligt att finna liknande studier som har genomförts i relation till det svenska polisväsendet är det relevant att utforska detta fenomen närmare.

## 1.1 Syfte och frågeställningar

Syfte med studien är att undersöka hur svenska poliser resonerar kring samkönat relationsvåld. Vi kommer förhålla oss till nedanstående frågeställningar:

- Hur resonerar svenska poliser kring våld i samkönade parrelationer jämfört med våld i ollickönade parrelationer?
- Finns det likheter respektive skillnader i resonemangen utifrån individernas kön och i så fall vilka?

## 1.2 Begreppsdefinitioner

Samkönat relationsvåld – Innebär upprepade handlingar som innebär fysisk, psykisk och sexuellt våld som sker mellan två individer av samma biologiska kön som lever i en parrelation (Murray & Mobley, 2009 s. 361). I denna uppsats används begreppen samkönat relationsvåld och samkönat partnervåld synonymt med varandra och syftar till nyssnämnda definition.

Psykiskt våld - Innebär nedsättande kommentarer om individens utseende, beteende eller tankar, samt olika former av hot. Psykiskt våld kan även uttryckas genom förbud och isolering, exempelvis kan partnern på olika vis hindras från att umgås med vänner. (Magnusson Knöfel 2010, s. 34). Till det psykiska våldet kan även förföljelse, ekonomisk, samt materiell utsatthet inkluderas (Karlsson 2015).

Fysiskt våld - Innebär att individen uppträder aggressivt eller fysiskt skadar genom att kasta föremål mot partnern, knuffa, dra i håret, riva, slag (antingen med händer eller med tillhyggen), släpa iväg eller hålla fast, samt hot med vapen såsom kniv eller annat tillhygge (Magnusson Knöfel 2010, s. 35).

Sexuellt våld - Innebär att individen tar sexuellt på partnern mot dennes vilja, exempelvis smeker, kysser eller håller fast partnern. Samt att individen genom tvång, hot eller våld förmår partnern till en sexuell aktivitet, eller om individen utnyttjar att partnern befunnit sig i försvarslöst tillstånd (exempelvis sovandes eller drogad) för sexuell aktivitet. Att använda

pornografi mot partnern på ett sätt som denne upplever obehagligt eller kränkande är sexuellt våld (Magnusson Knöfel 2010, s. 34).

De olika formerna av våld kan antingen ske enskilt eller i kombination med varandra. (Magnusson Knöfel 2010, s. 35)

## 2. Kunskapsläge

I detta avsnitt ges en överblick kring den kunskap och forskning som vi funnit kring samkönat relationsvåld samt studier gällande polisens uppfattning av detsamma.

### 2.1 Relationsvåld

Tidigare studier har påvisat ett intresse att skapa förståelse för det samkönade relationsvåldet. Framför allt genom att ställa det i kontrast till det heterosexuella relationsvåldet för att klargöra huruvida våldet inom olika parkonstellationer ter sig likadant eller inte (Burke & Follingstad 1999, s. 488).

Litteraturen påvisar att relationsvåld ter sig likt oavsett om det sker inom olikkönade eller samkönade relationer, men påpekar samtidigt att det finns unika aspekter som skiljer det samkönade relationsvåldet från det heterosexuella relationsvåldet (Magnusson Knöfel 2010 s. 37; Nationellt centrum för kvinnofrid 2009, s. 33; Younglove, Kerr & Vitello 2002, s. 763; Stiles-Shields & Carroll 2014, s. 641) som är i behov av vidare undersökning (Murray & Mobley 2009, s. 366). Oavsett parkonstellation fyller våldet en funktion av att utöva makt och kontrollera sin partner (Hofrén 2010, s. 21; Holmberg & Stjernqvist 2005, s. 12; Kuehnle & Sullivan 2003, s. 87; Magnusson Knöfel 2010, s. 31). Vilket enligt Holmberg och Stjernqvist (2005, s. 14) visar på att våld inom en relation inte är kopplat till ett visst kön.

Vidare uttrycks våldet på samma sätt, det vill säga antingen fysiskt, psykiskt eller sexuellt, eller i en kombination av varandra (Hofrén 2007, s. 18-20; Nationellt centrum för kvinnofrid 2009, s. 7; Murray & Mobley 2009, s. 361; Younglove, Kerr & Vitello 2002, s. 763).

En annan likhet är hur våldet normaliseras genom att våldet sker successivt och kombineras med ömhet, samt svårigheterna för offret att anmäla eller lämna sin partner är

desamma inom både hetero-, bi- och homosexuella relationer (Hofrén 2007, s. 21; Magnusson Knöfel 2010, s. 37; Pattavina et al. 2007, s. 375).

Flertalet litteraturer påpekar de unika aspekter som existerar inom det samkönade relationsvåldet. En av de främsta skillnaderna bottnar i samhällets grundantagande om heteronormativa förväntningar i samhället i kombination med könsstereotypiska föreställningar som förknippas med respektive kön. Den förutfattade meningen om mannen som den starka och aggressiva förövaren slås omkull i en relation med två män där en utav dessa "aggressiva män" ska föreställa offret (Seelau, Seelau och Poorman 2003, s. 203; Tesch, Bekerian, English & Harrington 2010, s. 527). Detta skapar en särskild problematik för män som utifrån denna schablonbild inte är berättigade offerrollen (ibid.). På samma vis slås föreställningen om det "försvarslösa kvinnliga offret" omkull när en lesbisk kvinna utövar våld. Båda två beskrivs kunna orsaka förvirring hos omgivningen som därmed inte kan uppfatta våldet för vad det egentligen är, vilket kan leda till att allvaret minimeras (Magnusson Knöfel 2010, s. 37; Seelau & Seelau 2005, s. 364; Younglove, Kerr & Vitello s. 763).

En andra unik aspekt för våld inom samkönade relationer är fenomenet "outing" som innebär hot om att avslöja sin partners sexuella läggning för exempelvis familj, vänner eller arbetskollegor. Detta kan frambringa rädsla hos partnern om hen räds omgivningens reaktion gentemot hens sexuella läggning (Hofrén 2007, s. 19; Kuehnle & Sullivan 2003, s. 87-88; Stiles-Shield & Carroll 2014, s. 641). Denna form av kontrollering utgör en paradox inom det samkönade våldet - individen riskerar isolering genom partnerns hot, samtidigt som individen inte kan vända sig till närstående eller hjälpinstanser eftersom individen inte vill berätta om sin sexuella läggning (Pattavina et al. 2007, s. 377; Stiles-Shield & Carroll 2014, s. 641). Vidare menar forskare att bi- och homosexuella individer som utsätts för partnervåld befinner sig i en dubbel utsatt position utifrån deras sexuella läggning. Förutom att individen utsätts för våld av en närstående, något som vanligtvis upplevs som både skamligt och stigmatiserande, blir individens sexuella läggning ytterligare en faktor som ökar utsattheten eftersom den betraktas som avvikande. Att tillhöra en sexuell minoritet innebär för många bi- och homosexuella individer en rädsla för eller upplevelser av fördomar och diskriminering (Magnusson Knöfel s. 9; Stiles-Shield & Carroll 2014, s. 641, Kuehnle & Sullivan 2003, s. 88; Langenderfer-Magruder et al. 2016, s. 861) vilket i flertalet fall av samkönat våld innebär att den våldsutsatta undviker att söka hjälp eller inte söker hjälp förrän våldet i relationen eskalerat kraftigt (Hofrén 2007, s.22; Tesch et al. 2010, s. 528).



## 2.2 Kartläggning av samkönat relationsvåld

Den första och enda omfattande svenska studien kring våld inom samkönade partnerrelationer publicerades 2005 av Holmberg och Stjernqvist, med ambitionen att undersöka det samkönade relationsvåldet i Sverige. Studien grundade sig på en enkätundersökning vars urval bestod av individer som var medlemmar Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) och abonnerade på förbundets tidning "Kom ut", vari enkäten bifogas. 2013 personer mellan 20-81 år medverkade i studien. Av dessa 2013 individer definierade sig 54 % som bi- eller homosexuella män och 42 % definierade sig som bi- eller homosexuella kvinnor. Resterande andel definierade sig antingen som hetero- eller transsexuella. Majoriteten av respondenterna som utsatts för våld av sin nuvarande eller en före detta partner uppgav att relationen var samkönad.

Undersökningens resultat visade bland annat att 25 % av respondenterna upplevde eller hade upplevt någon form av våld från en partner. Vidare framgick det att bi- eller homosexuella män som medverkade i studien utsattes för våld av sin nuvarande partner i större utsträckning än bi- eller homosexuella kvinnor. Av männen var det 50 % som definierade sig som bi- eller homosexuell och upplevde våld från sin nuvarande partner, där motsvarande siffra för bi- eller homosexuella kvinnor var 45,4 %. När våldet hade skett i en tidigare relation var de kvinnliga bi- och homosexuella respondenterna i majoritet med 57,6 % jämfört med 35,6 % av manliga bi- och homosexuella. Vidare framkom det att 52,9 % av bi- och homosexuella män utsattes för psykologiskt våld jämfört med 17 % av de lesbiska och bisexuella kvinnliga respondenterna.

Även gällande sexuellt våld dominerade männen. 18,7 av manliga bi- och homosexuella utsattes för sexuellt våld av sin partner jämfört med de kvinnliga bisexuella och lesbiska som tillsammans utgjorde 11,1 %. Vid fysiskt våld ökade antalet våldsutsatta i båda kategorierna och var nästan jämlikt. 32,4 % bi- eller homosexuella kvinnor respektive 31,8 % bi- eller homosexuella män utsattes för fysiskt våld av sin partner. Även bland de individer som inte uppgav någon form av våld ifrån varken sin nuvarande eller en tidigare partner, rapporterade 7 % att de utsattes för psykologisk isolering, samt 10 % uppgav att de utsattes för psykologisk kontroll. Endast ett fåtal av respondenterna uppgav att de anmält eller sökt hjälp (Holmberg & Stjernqvist 2005, ss. 45, 48, 52, 57).

Holmberg och Stjernqvist (2005 s. 91) menar att studiens resultat går emot föreställningen att våld skulle vara könsbundet. Kvinnor är lika kapabla att utöva våld som män och män kan vara utsatta i samma utsträckning som kvinnor.

Även internationell forskning har undersökt relationsvåld inom samkönade relationer. Bland annat Turell (2000) genomförde en enkätstudie i staden Houston i USA, i syfte att kartlägga våld inom samkönade relationer. Urvalet bestod av 227 kvinnor, 265 män och 7 personer som identifierade sig som transsexuella. 39 % identifierade sig som lesbiska och 11 % identifierade sig som homosexuella kvinnor. Trots samma innebörd av definitionerna har termerna olika politiska innebörder i USA, varför respondenterna gavs möjligheten att identifiera sig som antingen eller. Vidare definierade sig 43 % som homosexuella män, 5 % som bisexuell man eller kvinna, samt 2 % identifierade sig som heterosexuella.

Studien påvisade att både homosexuella män och lesbiska kvinnor utsattes för sexuellt och psykiskt våld i nästintill samma utsträckning. 14 % av respondenterna som identifierade sig som lesbisk respektive 13 % av de homosexuella manliga respondenterna uppgav de utsatts för någon form av sexuellt våld av en partner.

Vidare uppgav 84 % av de lesbiska respondenterna samt 83 % av de homosexuella manliga respondenterna att de utsatts för psykiskt våld av en partner. Skillnader som gick att utläsa i resultatet var att fysiskt våld var mer vanligt förekommande inom lesbiska relationer där siffran låg på 55 % jämfört med 44 % inom manliga homosexuella relationer. Vidare var även våldsuttryck såsom hot, tvång, ekonomiskt och materiellt beroende vanligare inom lesbiska relationer än relationer mellan bi- eller homosexuella män, även om samma våldsformer förekom inom båda könen.

Turell relaterar dessa skillnader till män och kvinnors olika benägenhet att definiera sig som utsatta på grund av samhällets föreställningar i förhållande till respektive kön. Detta innebär att kvinnor har enklare att definiera sig som utsatta än män eftersom det är mer accepterat för en kvinna att vara utsatt.

### 2.3 Polisens uppfattning angående samkönat relationsvåld

Det finns ett antal studier som ämnat undersöka polisens förståelse för och uppfattningar kring relationsvåld, dock har majoriteten studier även här haft ett heteronormativt perspektiv med fokus på polisens uppfattning av mäns våld mot kvinnor (Younglove, Kerr & Vitello 2002 s. 764). I takt med att det samkönade relationsvåldet uppmärksammas allt mer och uppvisat unika faktorer som ställt krav på utökad kunskap har forskare börjat intressera sig för hur poliser uppfattar, förstår och hanterar ärenden som innebär samkönat partnervåld och polisens inställning gällande homosexualitet (ibid.). Dock är studier av polisens attityder, uppfattningar och agerande i samkönat relationsvåld inte omfattande (ibid.)

Tesch et al. (2010) intresserade sig för fenomenet och utförde en surveystudie med syfte att undersöka polisens förståelse för och kunskap gällande våld i samkönade relationer. 338 enkäter skickades ut till olika polismyndigheter i Chicago, USA. Av dessa besvarades 91 stycken enkäter som låg till grund för studien.

Resultatet visade att 90 % av poliserna hade erfarenhet av samkönat relationsvåld, vilket stärkte tidigare forskning som menade att samkönat relationsvåld var utbrett. Hälften av poliserna hade inte haft ett ärende relaterat till samkönat partnervåld det senaste halvåret, medan andra halvan av respondenterna under samma period hade erfarenhet av 1-10 ärenden som gällde samkönat relationsvåld. En minoritet av de medverkande poliserna (29.5 %) fick specifik utbildning gällande samkönat relationsvåld, medan resterande poliser uppgav att de inte fick någon särskild utbildning. Trots detta uppgav 72.6 % av poliserna att de tyckte polismyndigheten gjorde ett gott arbete i ärenden med samkönat partnervåld.

Tesch et al. (2010) menade att det framkom ett samband mellan de poliser som hade högre erfarenhet av samkönat partnervåld och en uppfattning att polismyndigheten kunde förbättra sitt arbete i dessa ärenden. Vilket Tesch et al. (2010) menade var ett tecken på att erfarenhet av fenomenet även påverkade hur poliserna uppfattade samkönat relationsvåld.

En utav de mer omfattande studierna gällande polisens agerande gentemot olika former av relationsvåld genomfördes av Pattavina et al. (2007) år 2000. Hypotesen var att polisen skulle agera olika beroende på om våldet skedde inom en heterosexuell relation eller en samkönad relation. Grunden för hypotesen baserades på tidigare forskning som beskrev att polisens hantering av samkönat relationsvåld, kunde beskrivas som "missvisande som bäst, och homofobiskt som värst". Samt att könsstereotypa föreställningar hos poliser skapade tendenser till att minimera våldets allvarighet när det skedde inom en samkönad relation. Exempelvis beskrevs våldet som "ömsesidigt", samt anhöll poliserna förövaren i mindre utsträckning när våldet utövades i en samkönad relation. Dessutom ignorerade poliserna standard procedurer som gällde för relationsvåld (ibid. s. 379).

Urvalet bestod av 176 488 fall av heterosexuellt och samkönat relationsvåld från polismyndigheter i 19 olika delstater i USA under år 2000. Resultatet visade på minimala skillnader i polisernas agerande mellan heterosexuellt relationsvåld och samkönat relationsvåld. Däremot uppmärksammades skillnader beroende på om våldet skedde mellan två män eller mellan två kvinnor. Exempelvis krävdes det mindre allvarligt våld för att en lesbisk kvinna skulle arresteras, jämfört med en bi- eller homosexuell man där en högre grad av våld krävdes för att den manliga förövaren skulle anhållas. Uppfattningar Pattavina et al. (2007) menar beror på diverse könsstereotypa föreställningar som omger bi- och

homosexuella individer, samt faktum att det finns mer kunskap om relationsvåld inom kvinnliga bisexuella och lesbiska relationer. Även Seelau, Seelau & Poorman (2003, s. 201) och Seelau och Seelau (2005, s. 364) påpekar tendenser att könstillhörighet och sexuell läggning kan påverka polisens agerande när det gäller relationsvåld.

Som motsats till Pattavina et al. (2007) studie finns Younglove, Kerr och Vitello (2002) som också undersökte huruvida poliser agerade olika angående partnervåld beroende på om det skedde inom en heterosexuell relation eller inom en samkönad relation. Enligt deras tes borde poliserna inte agera olika beroende på parkonstellationerna eftersom våldet är relativt likt inom samkönade och olikkönade relationer.

Studien grundade sig på 4 olika fiktiva fall som beskrev ett ärende om två poliser som åkt på ett ärende som innebar relationsvåld. Tre av vinjetterna gav antydningar om individernas sexuella läggning som antingen bi- homo- eller heterosexuella, medan den fjärde vinjetten formulerades i neutrala och icke könknutna attribut. Till fallbeskrivningarna följde 10 frågor vars syfte var att belysa respondenternas uppfattning av relationen och våldet som utspelades. Frågorna besvarades av 82 poliser med varierande arbetslivserfarenhet (7 månader till 30 år) och varierande ålder (22-69 år), samtliga verksamma i en medelstor stad i Kalifornien.

Resultatet visade på att det existerade tendenser till en negativ attityd gällande homosexualitet, men att det inte nödvändigtvis bidrog till att poliserna gjorde skillnader i sina uppfattningar eller agerande gentemot bi- eller homosexuella individer i sin roll som polis. Svarsfrekvensen visade på en jämlik inställning till relationsvåld oavsett sexuell läggning, något Younglove, Kerr och Vitello (2002) menar ger en viss optimism gällande hbtq-samhällets rädsla för diskriminering eller missförståelse för deras utsatta situation. Younglove, Kerr och Vitello (2002) är dock öppna för risken att respondenterna förstod studiens syfte och därmed formade sina svar utefter forskarnas önskemål

## 2.4 Könstereotypa föreställningar inom polisen

Större delen av den litteraturen som ingår i uppsatsen framhäver en regularitet kring felaktiga föreställningar gällande samkönat relationsvåld och homosexualitet (Hofrén 2007, s. 23; Holmberg & Stjernqvist 2005, ss. 17, 19; Murray & Mobley 2009, s. 363; Stiles-Shield & Carroll 2015, s. 643). Litteraturen påtalar existensen av dessa föreställningar även inom polisyrket och att påverkar på hur polisen uppfattar och hanterar våld i en samkönad relation (Seelau, Seelau & Poorman 2003, ss. 201,203; Tesch et al. 2010, s. 527).

Vidare menar studier att det finns en korrelation mellan polisens bristande kunskap gällande samkönat relationsvåld och tendenser att uppfatta dessa felaktiga föreställningar som fakta (Tesch et al. 2010, s. 528). Denna tro på könsstereotypa föreställningar beskrivs leda till att en minimering av våldets allvarlighet, något som kan få förödande konsekvenser för den utsatta (ibid.).

Den mest förekommande missuppfattningen bottnar i en heteronormativ föreställning av relationsvåld som består av en manlig aggressiv förövare och ett kvinnligt svagt offer. Dessa föreställningar raderas när våldet sker i en relation där individerna har samma kön eftersom det skapar en förvirring och svårighet att förstå våldet (Magnusson Knöfel ss. 28-30; Nationellt centrum för kvinnofrid 2009, ss. 8, 49; Tesch et al. 2010, s. 527). Denna felaktiga uppfattning försvårar för offret som riskerar att bli misstrodd om den inte lever upp till omgivningens föreställning av ett offer. På samma vis finns det en risk att offret inte blir tagen på allvar av omgivningen om det idkar självförsvar (Stiles-Shield & Carroll 2015, s. 641). Vidare vidhåller könsstereotypa föreställningar även myten att en samkönad relation är en avbild av en heterosexuell relation, att det existerar en kvinnlig och en manlig part i en samkönad relation. Något som påvisar den heteronormativa normen som råder i samhället (ibid.). Dessa heteronormativa föreställningar bidrar till en förenkling av våldet genom att det skapar felaktiga föreställningar om samkönat relationsvåld.

Tidigare forskning beskriver hur våld mellan två samkönade partners enklare uppfattas som ömsesidigt av omgivningen, vilket skapar uppfattningen att samkönat relationsvåld är mindre allvarligt jämfört med heterosexuellt relationsvåld (Holmberg & Stjernqvist 2005, s.17; Magnusson Knöfel 2010, s. 29; Pattavina et al. 2007, s. 377; Seelau & Seelau 2005, s. 364; Tesch et al. 2010, s. 527). Denna uppfattning beskrivs bottna i könsstereotypiska föreställningar om våld som en naturlig del av mäns identitet respektive en främmande del av kvinnors identitet (Tesch et al. 2010, s. 527). Något som motsägs av Holmbergs och Stjernqvists (2005, s. 20) studie vars resultat påvisade att lesbiska kvinnor slog tillbaka mot förövaren i högre grad än homosexuella män. Ytterligare förklaringar till varför samkönat relationsvåld betraktas som mindre allvarligt beskrivs bottna i föreställningen att två individer av samma kön är jämnstora och därför kan tillfoga varandra likvärdig skada (Tesch et al. 2010, s. 527).

En viktig aspekt att påpeka är majoriteten litteraturs ursprung. Samtliga artiklar och studier som redogjort kring polisens uppfattningar och agerande gällande samkönat partnervåld härstammar från USA, vars kulturella och juridiska synsätt sannolikt influerar de studier som utförts. Exempelvis kan respondenternas syn på homosexualitet och därmed uppfattningen av

samkönat relationsvåld påverkas av huruvida delstaten är för eller emot homosexualitet (Nationellt centrum för kvinnofrid 2009, s. 51).

Anledningen till att vi inkluderat ovanstående forskning i vår studie berodde på att dessa gav förklaringar och förståelse för fenomenet relationsvåld i relation till sexualitet och kön. Samt gav forskningen en överskådlig blick av det samkönade våldets utsträckning och den särskilda problematik som omger fenomenet. Vidare var det även relevant att redogöra kring tidigare studier som undersökt hur poliser uppfattar och tolkar relationsvåld i förhållande till individernas sexualitet. Detta för att kunna fastställa om det fanns tendenser till likheter eller skillnader med vår studies resultat jämfört med tidigare studiers slutsatser. Eller om vår studie nått fram till nya insikter som ännu inte uppmärksammats.

### 3. Metod

#### 3.1 Val av metod

För att uppnå studiens syfte valde vi att använda oss av kvalitativ metod. En kvalitativ ansats innebär att det finns olika tolkningar av hur verkligheten kan beskrivas och förstås utifrån respondenternas subjektiva uppfattningar i olika kontexter (Bryman 2008, s. 341). Då vi strävade efter att nå en djupgående förståelse för respondenternas individuella tankegångar, uppfattningar och beskrivningar av våld i samkönade parrelationer, ansåg vi en kvalitativ ansats lämplig då denna handlar om förståelse och tolkningar av det studerade fenomenet (ibid.). Vidare erbjöd metoden oss en möjlighet att upprätta en relation till respondenterna i samband med intervjuerna, något som var nödvändigt för att vi skulle kunna förstå deras resonemang utifrån deras perspektiv (Bryman 2008, s. 371). Något en kvantitativ ansats inte kunde erbjuda då metoden innebär viss distans till respondenterna.

Vidare ansåg vi inte en kvantitativ metod passande då den fokuserar på generaliseringar och representativitet, vilket skulle ske på bekostnad av en ingående förståelse för respondenternas uppfattningar och beskrivningar av det givna fenomenet. Denna brist på generalisering beskrivs vara en svaghet hos kvalitativa studier (Bryman 2008, s. 369), dock upplevde vi inte detta som problematiskt då studien inte ämnat generalisera resultatet.

Vidare beskrivs kvalitativa studier tendera ha vaga redogörelser kring studiens tillvägagångssätt vilket innebär en bristande transparens (Bryman 2008, s. 370). Denna kritik har vi varit medvetna om och har därför varit tydliga vid redogörelser kring studiens olika processer såsom urval och hur data har analyserats.

### 3.2 Semistrukturerad intervju

För att samla empiri till vår studie genomförde vi semistrukturerade intervjuer i kombination med vinjetter för att fånga in polisernas resonemang gällande våld i samkönade parrelationer. Semistrukturerad intervju skapade utrymme för våra respondenter att beskriva sin verklighet och uppfattning kring våld i samkönade parrelationer (Kvale & Brinkman 2010, s. 39). De frågor som vi ställde till våra respondenter berörde polisernas uppfattning och såg till deras resonemang gällande samkönat relationsvåld, vilket innebar att det var polisernas subjektiva verklighet som studerades (Bryman 2008, s. 344).

Denna intervjuform innebar viss struktur eftersom vi utgick ifrån förutbestämde teman och frågor för att samla in nödvändigt dataunderlag för att kunna besvara studiens frågeställningar (Bryman 2008, ss. 414-415). Samtidigt kunde respondenterna besvara frågorna fritt utifrån sina uppfattningar (May 2011, s. 163).

För att säkerställa att vi skulle få ta del av nödvändig information från respondenterna utformades en intervjuguide (Se bilaga 2). En fördel med semistrukturerade intervjuer var att den skapade en öppnare dialog som tillät viss anpassning av intervjun gällande exempelvis frågornas följd och möjlighet till förtydligande, samt kunde vi ställa frågor som inte ingick i intervjuguiden, något som underlättade att fånga upp och förstå respondenternas resonemang (Bryman 2008, s. 415). För att kontrollera att intervjufrågorna var tydliga och förståeliga utfördes en pilotstudie, vilket ledde till några korrigeringar av somliga frågeformuleringar. En nackdel med semistrukturerad intervju är att den bygger på den verbala kommunikationen vilket kan ha inneburit att vi missade andra kommunikativa signaler från våra respondenter såsom kroppsspråk och beteende. Vilka också skulle kunnat tillföra underlag för hur respondenterna uppfattade det studerade fenomenet (Bryman 2008, s. 440).

En annan nackdel vid intervjuer är att forskaren på olika vis kan påverka respondenten. För att minska risken med intervjupåverkan utgick vi från Roethlisberger och Dicksons (Ahrne & Svensson, 2011, s. 37) samt Bryman (2008, s. 419ff) kriterier vid utformandet av

intervjuguiden (Se bilaga 2). Vilket innebar att vi undvek ledande frågor och strävade efter tydlighet i formuleringarna för att minska risken för intervjupåverkan och missförstånd.

### 3.3 Vinjetter

Studien kombinerades med vinjetter för att ytterligare undersöka polisernas underliggande uppfattningar om samkönat relationsvåld. Metoden innebar att respondenterna gavs en fiktiv beskrivning av en trovärdig händelse som de sedan fick resonera kring (Kullberg & Brunnberg 2007, s.176).

Fördelen med vinjetter är att kunna ge svar på indirekta attityder och värderingar, samt vilken förståelse respondenten har för det undersökta fenomenet (Kullberg & Brunnberg 2007, s. 177; May 2011, s. 162). Eftersom studien intresserade sig för polisernas resonemang som kunde inkludera underliggande attityder, värderingar, synsätt och uppfattningar ansåg vi att vinjetter var ett lämpligt verktyg då metoden erbjöd denna möjlighet.

Ytterligare en fördel med vinjetter var dess fiktiva karaktär som innebär att forskaren på ett smidigt och avdramatiserat sätt kan få respondenterna att prata om sina värderingar och uppfattningar kring känsliga eller tabubelagda ämnen, vilket samkönat relationsvåld och sexualitet kan upplevas vara. Denna avdramatisering kan ha minskat risken för att våra respondenter skulle känt sig utpekade eller avslöjade i sin yrkesroll i situationer då de resonerat på ett sätt som inte anses vara korrekt eller socialt accepterat utifrån yrkesrollen som polis (Kullberg & Brunnberg 2007, s. 177f).

En nackdel som finns med vinjettstudier är att de inte med säkerhet kan fastställas att agerandet som beskrivs från respondenterna utifrån vinjetterna, skulle vara detsamma om händelsen skett i verkligheten (Kullberg & Brunnberg 2007, s. 189). Detta innebar att vi inte med säkerhet kunnat fastställa att polisen skulle agerat som de beskrev utifrån vinjetterna om händelserna varit verkliga. Vi har dock utgått från att våra respondenter haft en förmåga att kunna sätta sig in i fiktiva händelser och resonera kring hur de faktiskt skulle agerat i en verklig situation.

För att skapa verklighetstroga scenarion utgick vi från de kriterier Kullberg och Brunnberg redogör för gällande vinjetter (2007, s. 179). Kortfattat innebär dessa kriterier att vinjetterna är kortfattade, tydliga och inkorporera verklighetstroga aspekter i relation till det fenomen som ämnas studeras. Genom att vi läste information och pedagogiskt material som Polisen tillhandahåller på sin hemsida (Polisen 2015) kunde flertalet aspekter förstås som relevanta koder. Bland annat framkom det att våldet kan ta sig uttryck antingen fysiskt,



psykiskt och/eller sexuellt, våldet eskalerar och sker vanligtvis i hemmet, våldet bottnar ofta i svartsjuka och/eller kontroll samt att våldet har normaliserats av den utsatta. Genom att utforma vinjetterna utifrån dessa aspekter ökade deras verklighetsförankring vilket underlättade för poliserna att resonera kring situationerna.

### 3.4 Urval

Studiens urval bestod av sex poliser, fem manliga och en kvinnlig, med varierande åldrar mellan 25-43 år och en arbetslivserfarenhet mellan 1 till 5 år. Samtliga respondenter var stationerade vid gränskontroller i olika delar av Skåne. Efter denna tjänstgöring skulle samtliga återgå till sina egentliga enheter, där de var verksamma inom antingen ingripandeverksamhet, mängdbrott eller utredning.

Ingen av våra respondenter hade tidigare erfarenhet av samkönat relationsvåld, men hälften av respondenterna hade tidigare erfarenhet av olikkönat relationsvåld. Då ingen respondent hade erfarenhet av samkönat relationsvåld och endast hälften hade erfarenhet av olikkönat relationsvåld var vi medvetna om att detta troligtvis skulle influera deras svar under intervjuerna. Exempelvis på så vis att de skulle uppleva det svårt att resonera kring en situation och ett fenomen de inte var bekanta med såsom samkönat relationsvåld. Dock hade vi en tanke om att respondenterna i sin yrkesroll som polis borde kunna föra ett resonemang kring relationsvåld eftersom att det finns en "risk" att komma i kontakt med fenomenet utifrån sin yrkesroll. Det framkom även under intervjuerna att det ingick i utbildning som polis att få teoretisk kunskap som berör relationsvåld. För de respondenter som inte hade erfarenhet av relationsvåld refererade de till utbildningen som en del av deras erfarenhet under intervjuerna.

Vi använde vår vänskapskrets för att komma i kontakt med målgruppen då vi till en början försökt att kontakta polismyndigheten i Lund och Malmö utan respons. Vi beskrev för vänskapskretsen syftet med studien så att de i sin tur kunde sprida det till eventuellt intresserade poliser. Eftersom vi endast ville intervjua respondenter som var relevanta för studiens frågeställningar, i detta fall poliser, blev urvalet målstyrt. De poliser vi fick kontakt med spred sedan vår förfrågan vidare till kollegor vilket innebar att studien även inkluderade ett snöbollsurval (Bryman 2008, s. 434). Nackdelen med snöbollsurval var att de respondenter vi kom i kontakt med kanske också hade kontakt med varandra i vanliga fall. Dessa personer kan då antas dela vissa gemensamma attityder eller föreställningar vilket kan innebära att studien möjligen inte blir tillräckligt nyanserad (Ahrne & Svensson 2011, s. 41).

En problematik med både målstyrt urval och snöbollsurval är att de inte baseras på sannolikhet och studiens resultat kan därmed inte generaliseras till en större population (Bryman 2008, ss. 196, 392). Dock hade studien inget syfte att generalisera resultaten.

Eftersom vi själva inte kom i kontakt med poliser, utan använde oss utav vår vänskapskrets som hjälpte oss komma i kontakt med poliser som var villiga att medverka i studie, blev urvalet därmed även ett bekvämlighetsurval (Bryman, 2008 s. 194).

Vi ansåg att det vara av vikt att ge en noggrann redogörelse angående hur vi gått tillväga gällande vårt urval för att ge transparens kring forskningsprocessen. (Ahrne & Svensson 2011, s. 40). Grand McCracken (1988) ger tre allmänna råd gällande val av respondenter som vi utgick ifrån. McCracken menar bland annat att respondenterna inte behöver vara fullständigt insatta i ämnets alltså inte vara ”subjektiva” experter på ett område för att en studie ska kunna genomföras (Esaiasson, 2012, s. 259). Subjektiva experter hade i detta fall kunnat vara exempelvis anställda poliser inom enheten som endast arbetade med relationsbrott. Detta gjorde att vi kunde genomföra vår studie trots att våra respondenter inte arbetade specifikt med relationsbrott. Något vi till en början tänkte kunde bli problematiskt. Dock framkom det att fastän poliserna arbetade inom olika enheter ändå kommit i kontakt med relationsvåld på olika sätt.

Vidare menar McCracken att ett mindre och genomtänkt urval kan vara att föredra för att nå ingående förståelse för det studerade fenomenet. Det kan räcka med ett mindre antal respondenter. Vi hade ett mindre antal respondenter med varierande arbetsuppgifter och erfarenhet. Våra respondenter hade erfarenhet från olika enheter, något vi ansåg kunde vara till fördel då vi ville se hur våra respondenter resonerade i förhållande till relationsvåld. Då syftet med studien inte var att intervjua poliser som arbetade specifikt med relationsvård utan bara poliser som var verksamma, ansåg vi detta urval fungerade trots dess mindre antal.

Det tredje rådet syftar till att urvalet ska bestå av främlingar för att upprätthålla en distans i förhållande till respondenterna (ibid.). Vilket tillgodogjordes då vi inte hade någon relation till respondenterna som medverkade, utan endast till de vänner som vidarebefordrade vår förfrågan till poliserna.

### 3.5 Genomförande av intervjun

Intervjuerna skedde under en dag på rättscentrum i avskilda rum och varade mellan 45-60 minuter per intervju. I samband med intervjuerna fick respondenterna läsa igenom informationsbrevet (Se Bilaga 1) som redogjorde kring studiens syfte och informerade kring

avidentifiering av respondenterna samt deras frivillighet att medverka. Som inspelningsverktyg använde vi oss utav våra mobiltelefoner vilka vi hade kodlås på för att försäkra oss om att ingen obehörig kunde nå ljudfilerna. Våra respondenter gav sitt samtycke till att spela in samtalen innan intervjun startade.

Fördelar med ljudinspelning var att vi fångade upp exakt vad våra respondenter sa samtidigt som vi kunde fokusera på deras utsagor, vilket hade varit svårare om vi hade antecknat istället för att spela in. Nackdelen med ljudinspelning kan vara att respondenterna uppfattade ljudinspelningen som något störande moment som fick dem att känna sig obekväma. Detta var dock inget som vi märkte under intervjuerna.

Efter intervjuerna utfördes en ordagrann transkribering som varierade mellan ca 4-6 timmar vilket motsvarade ca 16-22 sidor text. I samband med transkriberingen strukturerade vi upp intervjuerna genom att döpa de olika poliserna till P1-P6. Detta för att kunna urskilja våra respondenter, samtidigt som poliserna avidentifieras. För att sedan analysera materialet utgick vi från kvalitativ innehållsanalys.

### 3.6 Bearbetning av data

Kvalitativ innehållsanalys är ett analysverktyg som ger forskaren möjligheten att nå de djupgående och bakomliggande dimensionerna i den text som analyseras (Bryman 2008, s. 505). Detta genom att djupgående undersöka materialet och utefter det generera olika teman som speglar materialets innehåll (Graneheim och Lundman 2004, s. 106). Eftersom studiens syfte var att djupgående undersöka respondenternas resonemang ansåg vi att kombinationen av vinjetter där respondenternas underliggande uppfattningar förväntades framträda, med ett analysverktyg som främjade undersökningen av materialets underliggande innehåll, tillsammans gav en god möjlighet att fånga upp respondenternas uppfattningar och ge svar på frågorna som undersöktes.

En problematik som kan uppstå vid användandet av innehållsanalys är hur djupgående forskaren ämnar undersöka materialet. Det vill säga om intresset vid analysen ska fokusera på det som uppenbarligen uttrycks i texten, även kallat manifest innehåll. Eller om forskaren ska intressera sig för det underförstådda i texten, det vill säga det latent innehåll (ibid.). Både den manifesta och latent aspekten speglar materialets innehåll, men eftersom de fokuserar på olika djup av materialets innehåll bidrar det till olika budskap av texten (ibid.). Detta är en oundviklig problematik vid en kvalitativ innehållsanalys, men väsentlig att påpeka.

Studiens empiri kodades utifrån Graneheim och Lundmans (2004, ss. 106-108) redogörelse kring kodningsprocessen vid en innehållsanalys. Processen innebar att vi till en början läste igenom varje transkriberad intervju cirka fem gånger vardera för att få en helhetskänsla av materialet. Därefter färgkodade vi de citat som bidrog med relevant information för att kunna besvara frågeställningarna. Dessa citat blev de så kallade meningsbärande enheterna. Samtliga meningsbärande enheter sammanställdes sedan i ett enskilt dokument för att få en överskådlig blick av materialet som skulle kodas. Detta dokument blev även den så kallade analysenheten (Graneheim och Lundman 2004, s. 108). De meningsbärande enheterna kondenserades därefter till en kortare sammanfattning där citatets huvudsakliga innehåll bevarades, vilket skapade de kondenserade meningsbärande enheterna. Efter detta började vi gruppera de kondenserade meningsbärande enheterna utefter de gemensamma nämnarna som återfanns i de olika citaten. Det vill säga de citat som beskrev och resonerade kring samma aspekter delades in i samma kategorier som återspeglade intervjuernas manifesta innehåll. Dessa kategorier grupperades sedan och bildade fyra övergripande teman. Dessa teman återspeglade i sin tur intervjuernas latenta innehåll.

### 3.7 Tillförlitlighet

För att kontrollera tillförlitlighet i kvalitativa studier används fyra kriterier: intern & extern reliabilitet samt intern & extern validitet (Bryman, 2008, s. 352). Extern reliabilitet syftar till huruvida studien kan replikeras. Vid kvalitativa studier vars resultat ofta är kontextbundna kan detta vara en svårighet (ibid.). Genom att ge en utförlig redogörelse kring studiens urval, samt att vi utgått från en intervjuguide ökar studiens externa reliabilitet då efterkommande skulle kunna utgå från dessa aspekter vid en liknande studie.

Intern reliabilitet syftar till en överenskommelse mellan forskarna av hur studiens material ska tolkas. Detta var något vi tänkte på genom att föra en kritisk dialog mellan oss för att uppnå enhetlighet i tolkningarna av studiens material.

Vidare är denna subjektiva egenskap den främsta kritiken mot kvalitativa studier då det är vi som varit det främsta redskapet i studien och har haft tolkningsföreträde. Det var vi som avgjorde vilka delar av datainsamlingen som skulle presenteras och hur det skulle tolkas (Bryman 2008, s. 367). Detta kan leda till svårigheter att uppfylla kriteriet för den externa reliabilitet eftersom efterkommande inte nödvändigtvis skulle tolkat materialet på samma sätt som vi. Subjektiviteten menar kritiker också leder till osystematiska uppfattningar kring vad

som är viktigt i respondenternas utsagor (ibid.). För att stärka studiens trovärdighet förhöll vi oss till frågeställningarna och återkopplade till dessa i kodning och analys.

För att tillgodogöra studiens interna validitet som syftar till hur trovärdiga våra tolkningar av empirin uppfattas vara, strävade vi efter en transparent redogörelse av forskningsprocessen. Exempelvis har vi varit tydliga gällande information kring studien och de olika etiska kraven, vi använde oss även av hjälpverktyg såsom ljudinspelning i samband med intervjuerna, samt tolkat materialet kontinuerligt sinsemellan under studiens gång (Ahrne & Svensson 2011, s. 49). Detta för att minimera subjektiviteten samt underlätta för efterföljande forskare att kunna ta del i hur tillvägagångssättet varit för att kunna återskapa studien om än inte med samma resultat.

Extern validitet syftar till huruvida studiens resultat kan generaliseras till andra sociala kontexter. Trots en tydlig redogörelse kring studiens urval och intervjuernas innehåll ansåg vi inte detta ger grund för en hög grad av extern reliabilitet. Detta eftersom vår studie inte kan generalisera eftersom att vi utgick endast från sex poliser, vilka inte kan svara för en hel myndighet. Vi ansåg dock inte detta vara ett problem gällande vår undersökning då den inte ämnade göra några generaliseringar.

### 3.8 Etiska överväganden

Vi förhöll oss till de etiska principerna såsom frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet vid genomförande av denna studie (Bryman, 2008, s. 131). Vi informerade respondenterna om studiens innehåll med hjälp av informationsbrev, samt gav ytterligare information på plats om att de själva kunde bestämma om de ville delta eller inte, samt att de under intervjun kunde välja att avbryta den.

Att informera respondenterna handlade om att skydda dem så att de själva hade rätten att ta ställning till hur de ville göra (Hildur & Lövgren 2012, s.104). Att informera och få samtycke var grundläggande eftersom vi interagerade med människor och det var av vikt att ingen respondent skulle lida men av sin medverkan (ibid.).

Vi var medvetna om att det fanns en risk att respondenterna genom att delges information om studiens syfte skulle kunna forma svaren utefter vad de i relation till informationen trodde sig vara "korrekta svar", vilket då skulle skapa felaktigheter i studiens resultat. Även om så var fallet hade vi tilltro till det faktum att respondenternas ärliga värderingar, uppfattningar och dylikt skulle genomlysas deras resonemang. Samt hade ett utelämnande av relevant

information brutit mot de etiska kriterierna och skadat studiens trovärdighet (Bryman 2008, s. 138).

Vidare informerades respondenterna om att informationen inte skulle användas till något annat än studien. Respondenterna fick även information om att de skulle vara anonyma. Eftersom respondenterna var arbetskollegor var vi tydliga med att vi inte kunde garantera total anonymitet då det finns en risk att respondenterna kommer kunna gissa sig till vem som sagt vad när de ges en kopia av studien. Dock poängterade vi att deras svar skulle aidentifieras. Anonymitet var viktigt att informera om av anledning att de skulle känna sig trygga och därmed våga vara ärliga i sina utlåtanden, men också för att skydda personerna från att bli uthängda (Hildur & Lövgren 2012, s.108). Eftersom vi intervjuade poliser kan det ha funnits en känslighet med tanke på deras myndighetsroll. Detta gjorde att vi tyckte att denna information var av stor vikt att förmedla till dem.

### 3.9 Litteratursökning

För att finna relevant litteratur som gav en förståelse för både samkönat relationsvåld som enskilt fenomenen samt tidigare studier kring polisens uppfattning av fenomenet sökte vi artiklar i databaserna LUBsearch, Lovisa och Google Scholar. Sökningen i de olika sökmotorerna skedde i olika omgångar under arbetet då vi upptäckte att den befintliga litteraturen behövde kompletteras ytterligare. Vi gjorde omkring 10 sökningar, läste cirka 30 artiklar och valde sedan ut de 13 artiklar som var relevanta i förhållande till vår frågeställning. Utöver internationella artiklar använder vi oss av två handböcker, en utgiven av Sveriges Kvinnojourers Riksförbund och en utgiven av Brottsofferjourens Riksförbund. Samt en rapport kring samkönat relationsvåld utgiven av Nationellt centrum för kvinnofrid. Litteraturen som användes i studien är samtliga peer reviewed och har valts ut då de bidrog till kunskap samt kartläggning om fenomenet samkönat våld och polisens uppfattning kring detta. Sökord som användes i sökningen var gay, homosexual\*, intimate partner violence, lesbian, police, perception, same-sex domestic violence och SSDV. Dessa ord söktes även på sina svenska motsvarigheter.

### 3.10 Arbetsfördelning

För att på ett effektivt sätt kunna sammanställa en grundlig redogörelse kring avsnitten som berör tidigare forskning och metod, delades dessa avsnitt till en början upp mellan oss. Det fördes en konstant diskussion oss sinsemellan för att båda skulle vara insatta i de olika avsnitten och komma med tillägg. Samt skrevs den slutliga versionen av dessa avsnitt tillsammans. På så vis anser vi att arbetet har skett "gemensamt". Intervjuerna var planerade att ske tillsammans, men då respondenterna inte hade tillräckligt med tid att avsätta för detta fick vi genomföra tre intervjuer var på egen hand, som sedan transkriberades enskilt. Analys och slutdiskussion har genomförts gemensamt.

## 4. Teori

I detta avsnitt kommer vi förklara vilken vetenskapsteoretisk utgångspunkt studien utgår från. Vi kommer även redogöra kring genus samt ge en beskrivning av begreppet heteronormativitet. Vi valde nyssnämnda perspektiv och begrepp då dessa innehöll tolkningar och förklaringar kring sexualitet och kön. Detta möjliggjorde för oss att nå en djupare förståelse för hur respondenterna resonerade kring samkönat jämfört med olikkönat relationsvåld samt förklaringar till varför våra respondenter kan ha resonerat som de gjorde.

### 4.1 Socialkonstruktivism

Enligt Wenneberg (2010) syftar socialkonstruktivism till idén att människor, samhället och allt i det är sociala konstruktioner, och att dessa konstruktioner skapas och upprätthålls i samspel med omgivningen. Wenneberg (2010) menar att sättet att förstå och uppfatta olika fenomen i vår omgivning uppstår via språket, vilket ger språket en central roll i konstruktionen och upprätthållandet av fenomen.

Eftersom att språket är en social konstruktion så blir också vår uppfattning om saker och vår kunskap om verkligheten socialt konstruerad (Wenneberg 2010, s. 12). Det menas med andra ord att verkligheten blir så som vi människor tillsammans talar om och på så vis gestaltar den. Det innebär att ett fenomen i sig inte har någon betydelse förrän en uppfattning

om fenomenet gör sig hörd (Wenneberg 2010, s 13). I relation till studien är det därmed fokus på hur poliserna resonerade kring fenomenet samkönat relationsvåld.

Eftersom språket är en bärande enhet i konstruktionen av fenomen kan det också förklaras genom att varje fenomen tilldelas särskilda egenskaper. Detta innebär exempelvis att kategorier som manligt respektive kvinnligt och heterosexualitet respektive homosexualitet har olika egenskaper och förväntningar relaterade till sig, vilka blir framträdande när individer talar om ett fenomen (Wenneberg 2010, s. 13). Det vill säga vilka föreställningar och egenskaper tilldelade poliserna fenomenet relationsvåld beroende på om våldet utspelade sig i en samkönad eller ollickönad relation. Socialkonstruktivismen blev därmed ett verktyg för att uppfatta hur poliserna resonerade i förhållande till sexualitet och kön. Vidare var det också intressant eftersom socialkonstruktivism ställer sig kritiskt till det som tas för givet, såsom i detta fall att relationsvåld som ofta förknippas med heterosexuella relationer på grund av ett heteronormativt antagande.

## 4.2 Genus

Kullberg (2012) beskriver genus som beteende mässiga skillnader mellan män och kvinnor som socialt konstruerade (Kullberg 2012, s. 19f). Genus används som förklaringsmodell för att urskilja vad som formar kvinnor respektive mäns sociala beteenden. Det är en konstruktion som produceras och reproduceras i det dagliga livet. Synen på förståelsen till vad som gör manligt och kvinnligt är ständigt föränderligt. Det brukar hänvisas till biologin när vi ”gör“ genus eftersom att vi då skapar en skillnad mellan män och kvinnor också genom dess kroppar. Genom vårt handlande upprätthåller vi sedan bilden av vilket genus som vi tillhör (Kullberg 2012, s. 20). Genus skapas på så sätt på en social nivå och brukar syfta mång och mycket till den kulturella skillnaden mellan män och kvinnor som bottnar i den biologiska uppdelningen (Connell 2003, s. 19). Framförallt handlar genus om de sociala relationerna mellan individer och grupper som vi är en del i att skapa. Det är ett mönster i den sociala ordningen som blir styrande (Connell 2003, s. 21).

Vidare menar Kullberg (2012, s. 61ff) även att det finns föreställningar kring manligt och kvinnligt i relation till våldsbrott, vilket blir särskilt framträdande vid rollerna av offer och förövare. Kullberg (ibid.) menar att våldsutövande vanligtvis förknippas med män eftersom det finns en uppfattning i samhället att män har lättare att bruka våld än kvinnor. Denna uppfattning härleds ibland till biologiska skillnader mellan könen. Såsom att män generellt



sett är fysiskt större och har mer muskelmassa jämfört med kvinnor och därmed är mer benägna att bruka våld.

Kullberg (ibid.) menar dock att uppfattningen av mannen som den främsta våldsutövaren även botten i samhällets föreställning om maskulinitet och femininitet. Män tilldelas egenskaper såsom stark, aggressiv och kapabel att utöva våld medan kvinnor och femininitet definieras som svag, lugn och icke kapabel att utöva våld (Kullberg 2012, s. 61ff). På grund av samhällets uppfattning av maskulinitet som stark och våldsbejakande inte stämmer överens med föreställningen av ett svagt och utsatt offer har omgivningen svårt att uppfatta män som utsatta. Definitionen av offer stämmer bättre överens med samhällets föreställning av kvinnliga egenskaper varför det uppfattas som mer legitimt av samhället att kvinnan är offret. Vidare menar Kullberg att dessa könsföreställningar skapar skillnader och ojämlikhet mellan könen i samhället (Kullberg 2012, s. 65).

Yvonne Hirdman (2001) beskriver vidare att genus kan ses som ett sätt att försöka förstå tankar, vanor och föreställningar om människor och kön (Hirdman 2001, s. 14). Att genus är ett verktyg för att för att beskriva rollerna mellan män och kvinnor (Hirdman 2001, ss. 12f, 75). Hennes teori bygger på två principer, köns isärhållande och manlig överordning (Hirdman 2001, s. 14ff).

Isärhållande innebär att män och kvinnor på olika vis, både strukturellt, kulturellt och socialt, skiljs åt och betraktas som varandras motsatser. Vidare syftar segregeringen av könen till att det finns särskilda förväntningar och föreställningar som är bundna till män respektive kvinnor, och att dessa föreställningar och förväntningar som betraktas "manligt" respektive "kvinnligt" skiljs åt (Hirdman 2001, s. 67). Ett typiskt exempel på köns isärhållande är hur olika yrken på arbetsmarknaden betraktas som "kvinnliga" (vårdsektorn) och "manliga" (teknikbranschen). Enligt Hirdman (2001, s. 65) har samhället förändras åt ett mer jämställt klimat, men trots detta återskapas dessa mönster mellan kvinnor och män där skillnader mellan könen fortfarande görs (ibid.).

Hirdman menar även att det råder en hierarki mellan könen, där män värderas högre än kvinnor och därmed ges en överordnad roll som resulterar i att mannen blir normen eftersom det han gör anses vara mer värdefullt, medan kvinnan blir den avvikande (Hirdman 2001, s. 59). Denna manliga överordning skapas och upprätthålls av både kvinnor och män eftersom båda könen förhåller sig till de tankar, vanor och föreställningar som finns runtomkring beträffande könen (Hirdman 2001, s. 14). Överordning botten i makt som tar sig uttryck genom att mannen anses vara normen vilket innebär ett övertag för mannen över kvinnan.

Hirdman menar exempelvis att mannen har rollen som den starka medan kvinnans roll definieras som svag och beroende av mannen (2001, ss. 80-85).

I Samhället framkommer som synligast att män utsätter kvinnor för våld i nära relationer. Vilket skapar föreställningen om att män är förövare och kvinnor är offer. Hirdmans genusteori ansågs lämplig i förhållande till att skapa förståelse kring hur poliserna resonerade gällande relationsvåld i förhållande till individernas kön, för att kunna belysa huruvida eventuella likheter eller skillnader kan relateras till individens kön eller inte.

### 4.3 Begreppet Heteronormativitet

Begreppet heteronormativitet används främst för att beskriva skillnader och likheter relaterat till individernas sexuella läggning då heterosexualitet anses vara normen i samhället.

Heteronormativitet har sitt ursprung i en normkritisk tradition och syftar till den omedvetna föreställningen att heterosexualitet är det normala och självklara. Att män och kvinnor ska attraheras av varandra, vilket innebär att andra sexuella läggningar såsom bi- och homosexualitet uppfattas som avvikande. Det innebär även ett grundantagande att alla individer är heterosexuella tills dess att motsatsen bevisas (Magnusson Knöfel 2010, s. 18). I forskningssammanhang syftar heteronormativitet till hur institutioner, samhällsstrukturer, relationer och agerande upprätthåller heterosexualitet som det enhetliga och naturligt allomfattande (Rosenberg 2002, s. 13).

Rosenberg (2002 ss. 101-103) menar vidare att heteronormativitet bygger på två grundprinciper. Den första principen bottenar i en uteslutning av individer som avviker från den heterosexuella normen genom att kategorisera "vi och dem". Något som innebär en åtskillnad av grupperna genom hierarkisering där den grupp som tillhör normen privilegieras på bekostnad av den grupp som anses avvikande. Detta i sin tur skapar sociala orättvisor och ojämlikhet, men som "legitimeras" genom att skillnaderna mellan grupperna förklaras som naturliga, snarare än konstruktioner skapade av människan själv.

Den andra principen syftar till assimilering av den grupp som anses avvikande. Eftersom den dominerande gruppen har en hierarkisk överordning bestämmer den "måttstocken" som alla individer ska mätas emot, alltså vad som betraktas vara norm. Individer som inte håller måttet benämns avvikande och ska anpassa sig efter den dominerande gruppen. Då "de avvikande" individernas beteende, värderingar eller kultur betraktas som fel av den dominerande gruppen kan detta skapa ett självförakt hos individer som avviker från normen (ibid.).

I förhållande till sexualitet innebär detta att heterosexualitet är den dominerande normen, och resterande sexuella läggningar uppfattas som avvikande. Något som skapar krav på bi- och homosexuella individer att frånga sin egen identitet för att "passa in" i samhället. Detta i sin tur skapar ett olösligt dilemma. För att bi- och homosexuella individer ska bli delaktiga i samhället måste de fransäga sig sin identitet, gör de inte det kommer de betraktas som avvikande och i underläge i förhållande till samhällsnormen (ibid.).

Vidare menar Kullberg (2012, s. 65) att heteronormativitet även inkluderar specifika föreställningar förknippade med män respektive kvinnor. Detta i kontexten av relationsvåld innebär vanligen en heterosexuell relation där mannen utsätter kvinnan för våld. Något som skapar en syn på kvinnor som offer och män som förövare (ibid.). De traditionella föreställningarna behöver belysas i flera aspekter eftersom att våld både drabbar män och kvinnor i parrelationer (Kullberg 2012, s. 65). Det behövs ytterligare beskrivningar om hur våldet kan uppfattas också i en samkönad parrelation eftersom att en sådan relation motsätter sig det heteronormativa synsättet som samhället ofta utgår ifrån (Kullberg 2012, s. 66f).

## 5. Analys och resultat

I samband med kodningen av materialet genererades fyra olika teman utifrån respondenternas resonemang kring samkönat och olikkönat relationsvåld. De olika teman som utformades var "Våld är våld" som visade att poliserna hade ett likhetstänkande kring det samkönade och olikkönade relationsvåldet. "Offer och förövare" där det framkom att det existerade skillnader i förhållande till offerroll utifrån könen. I tredje temat "Könsstereotypa föreställningar" fann vi tendenser till könsstereotypa föreställningar kring relationsvåld, likaså en större motsättning gentemot dessa förutfattade meningar. Studiens fjärde och sista tema "samhällsnormer och erfarenhet" påvisade att samhällsnormer och polisens erfarenhet kunde influera deras resonemang kring det samkönade och olikkönade relationsvåldet.

### 5.1 Våld är våld

Av respondenternas resonemang framkom det att poliserna hade ett "likhetstänk" gällande relationsvåld. Detta innebar att respondenterna hade en gemensam uppfattning om att våldet

tolkades likadant och uppfattades som lika allvarligt, oavsett om våldet utspelades i en heterosexuell eller i en samkönad relation.

(...) Samma här, att det är två män gör det ju ingen skillnad alls mot en man och en kvinna/ det är samma / samma beteenden och sådär. Det är också en del / typisk del av normaliseringsprocessen känner jag också just att han börjar pika lite i början där och att det eskalerar att det blev en / en / sen vet jag inte om det här var under en kortare tid i och för sig / det var kanske/ de hade varit tillsammans åtta månader där ja/ ehm / amen ja/ typiska grejor även här att när han är elak mot honom så/ så vill han / efteråt ångrar han sig och vill krama och pussa på honom och Martin vågar inte neka honom. Eh, nej. Det är väl så.

(Respondent P3)

Vidare resonerade en annan polis:

(...) har det inte nån relevans om det är två män eller två kvinnor eller en man och en kvinna utan det är ett brott en nära relation. En har blivit / en är målsägande och en är misstänkt (mm). De ska behandlas lika / alltså / i min roll så är det är lika /det är samma sätt jag jobbar på oavsett vad det är. Det / en ska höras och det finns alltså [ohörbart] som ska göras och det spelar ingen roll om det / vad det är för kön på den misstänkte eller målsägande (mm). Utan det är likadant som i vilket annat/om det skulle vara en man och en kvinna, så det är samma sak som görs. (Respondent P2)

Samtliga respondenter var eniga kring uppfattningen av våldet och dess funktion.

Respondenterna menade att våldet betraktades på samma sätt oavsett om våldet skedde mellan två män, två kvinnor, eller en man och en kvinna. Något som går i linje med Magnusson Knöfel (2010, s. 37) och Holmberg & Stjernqvist (2005, ss. 12-13) som menar att våldets uttryck, funktion och utveckling ser likadant ut både inom heterosexuella och samkönade parrelationer. Detta kan visa på att relationsvåld inte kan relateras till ett specifikt kön, något samtliga respondenter menade på. Samtliga poliser menade att kön och sexuell läggning inte var av betydelse för hur de uppfattade eller tolkade våld i en samkönad relation.

Istället förde respondenterna ett resonemang utifrån dess yrkesroll som polis där fokus var att en brottslig handling hade ägt rum. Något som blev framträdande då respondenterna beskrev

ett likadant arbets- och förhållningssätt kring relationsvåld, oavsett om våldet skedde inom en samkönad eller en olikkönad parrelation. För polisen var det en självklarhet att agera på samma sätt oavsett om våldet skett mellan två män, två kvinnor eller en man och en kvinna. Vilket visade på ett gemensamt förhållningssätt gällande våld från polisens sida. Vidare blev detta yrkesmässiga förhållningssätt framträdande då polisen använde termer såsom “målsägande” och “misstänkt” av de berörda parterna, vilket innebar att kön och sexuell läggning inte blev framträdande i deras resonemang.

Ah, då säger jag samma sak som i Martin och Sebastians fall att det / i mina ögon spelar det ingen roll vad det är för läggning och typ och så/ utan det / för mig är det / för mig är alla lika och då ska det göras på samma sätt oavsett. Eh:: Sen visst/ sen blir det väl kanske PAUS. Ah jag / om det blir något komplicerat på nåt sätt, men det kan jag inte tänka mig för det är ju uppenbart vad som har hänt och då går man ju samma väg som jag alltid gör utredningsmässigt eh:: Sen får man ju se. Jag / PAUS. En tanke som slår mig det är om det är nåt form av / nån form av hatbrott, men det kan jag inte få det till. Alltså / eftersom hon själv är homosexuell, gärningsmannen, så det kan ju inte vara något hatbrott heller men/ så att nej, jag hade kört på som vanligt. Som vilket brott i nära och grov kvinnofridskränkning, som, som vanligt då. (Respondent P2)

I ovanstående citat resonerade respondenten utifrån vinjetten som beskrev våld i en lesbisk relation, och här framkom respondenternas professionella fokus tydligt. Istället för att fokusera på respondenternas kön eller sexuella identitet koncentrerade respondenterna sig på de brottsliga handlingarna som beskrevs i vinjetterna. Något som framgick då resonemanget fokuserade på vilket eller vilka brott specifikt som framgick i vinjetten och diskuterade kring tänkbara brottsrubriceringar. Parternas kön eller sexualitet var inte relevanta i bedömningen.

Dock påtalade respondent P2 en intressant aspekt som tydde på en åtskillnad utifrån individernas kön. Relationsvåld som sker i en parrelation med två kvinnor skulle även kunna inkludera brottsrubriceringen “grov kvinnofridskränkning”, en brottsrubricering som det inte finns en motsvarighet av för män som utsätts för samma handlingar. Att lagen betraktar samma brottsliga handling olika utifrån offrets kön kan ses som en skillnad i hur man bedömer ett brott mellan män och kvinnor. Vilket också går i linje med Kullberg (2012, s. 65) som menar på att det finns skillnader mellan könen som bottnar i samhällets struktur. Alltså att samhället formar vissa skillnader som är kopplat till könen och i detta fall handlar det om

ett lagrum som är till fördel för kvinnor men inte för män. Att lagen betraktar samma brottsliga handling olika utifrån offrets kön kan alltså uppfattas som en ojämlikhet mellan könen som skapas och återskapas på ett strukturellt plan (Kullberg 2012, s. 65).

## 5.2 Offer och förövare

Trots att respondenterna uppfattade relationsvåld likadant oavsett könstillhörighet menade de att det fanns skillnader mellan könen gällande vilken syn som fanns på offer och förövare.

Något som kunde relateras till samhällets föreställningar kring manliga och kvinnliga våldsoffer.

Nu ser jag bara till mig själv som man / så / så att om / så att jag skulle va / blivit slagen där hemma av min respektive så tror nog / det hade / jag vet inte/ det hade nog varit en ansiktsförlust och lite pinsamt att erkänna det. Eh, och jag tror att / men jag tror att många män känner väl så [hummar]. Sen kanske det är fel för det är samhällets bild (mm) som gör att man känner så eh, för så ska det naturligtvis inte vara men även om jag är polis och vet hur viktigt det är så vette fan / det hade nog varit / amen jag tror det är jobbigt / tuffare för en kille att / och jag tror inte det har med att göra / alltså jag tror det har att göra med att just att en kille ses / alltså att man / alltså att en kille ska inte bli slagen (mm) / och det ska inte en kvinna heller, men jag tror det / jag tror det är mer ovanligt att en man / kille blir det och då blir det lite pinsamt (mm) Ehm: / men i själva verket tror jag det sker lika ofta, eller nästan lika ofta, men det anmäls inte och kommer inte fram i / i ljuset som / lika mycket som kvinnor (mm). Men ja, jag tror det är svårare för män. (Respondent P2)

En skillnad som våra respondenter beskrev var att manliga våldsoffer kunde ses som mer stigmatiserade jämfört med kvinnliga våldsoffer. Respondent P2 beskrev denna stigmatisering i termer såsom "ansiktsförlust" och att det var "mer pinsamt" för en man att erkänna att han blivit utsatt för våld. Mannens problematik att uppfattas som offer uttryckte även respondent P2 då hen beskrev att det fanns en föreställning i samhället att män "inte ska bli slagna".

Denna svårighet för män att uppfattas som våldsoffer kan förklaras utifrån Kullberg (2012) som liksom Seelau, Seelau och Poorman (2003), Tesch et al. (2010) och Younglove, Kerr och Vitello (2002) menar på att samhällets föreställningar kring maskulinitet gör det svårare för

män att uppfattas på detta sätt. De egenskaper såsom svag och utsatt som förknippas med offerrollen uppfattas inte överensstämma med föreställningarna av mannen som stark och våldsbejakande (Kullberg 2012, s. 63). Skulle mannen däremot "leva upp till" rollen som man genom att idka självförsvar riskerar han såsom Stiles-Shield & Carroll (2015) menar på, att betraktas som medskyldig till våldet och därmed inte vara berättigad rollen som våldsoffer. Denna paradox innebär ett unikt dilemma för manliga våldsoffer. Hur de än gör betraktas de som avvikande, både i förhållande till rollen som man och i förhållande till rollen som offer.

Att omgivningen kan ha svårigheter att uppfatta mannen som våldsoffer kan också uppfattas som ett fråntagande av hans rätt att accepteras som våldsoffer. Detta kan vara en anledning till en mindre anmälningsbenägenhet hos män som polisen misstänkte existerade.

I samband med sina resonemang kring offer och förövare resonerande respondenterna vilka stöd som samhället erbjöd våldsdrabbade individer.

(...) Eller problem ska jag väl inte säga men med samkönade äktenskap, kvinnojourer är oftast öppen för kvinnor det är lite värre när det blir män asså så där är samhället inte lika långt kommet och det är inte vi i Polisen heller för vi vet inte lika / kanske lika bra hur vi vart man ska alltså säga här finns hjälp att få. Vi vet ganska bra var kvinnojourerna är men de är ju liksom stängt bara för kvinnor. (Respondent P4)

Ytterligare en polis resonerade såhär:

Mm det tror jag. Det är mer / det är kanske / inte lika: / skamfyllt då att söka / just det med kvinnojourer / att det finns bättre hjälp också / att när män blir utsatta för våld är det kanske inte lika accepterat kanske att prata med andra om det eller att söka hjälp om det / att man kanske / till exempel om en man blir slagen av sin fru att det då är att "ah men du förtjänar det", alltså den attityden tror jag folk har mer, tyvärr. Så jag tror att kvinnor har större benägenhet att söka hjälp och att det finns större utbud / att det kanske just från samhället är: / ja mer accepterat och finns större möjlighet för att få och söka hjälp och inte:: / ja. (Respondent P1)

Poliserna beskrev i sina resonemang att det var svårare att veta vart de skulle hänvisa manliga våldsoffer. I linje med Wenneberg (2001, s. 12f) kan denna skillnad gällande stödinsatser uppfattas som ett avspeglade av samhällets olika föreställningar och förväntningar på män och kvinnor. Detta eftersom efterfrågan kring stöd har baserats på att kvinnor varit mer benägna att uppsöka hjälp vilket har skapat ett större utbud i förhållande till kvinnor. Denna efterfrågan och utbud kan ses som en form av upprätthållande av ett kvinnligt företräde på offerrollen, eftersom efterfrågan styrs av utbudet, men utbudet påverkar även målgruppens anmälningsbenägenhet. Det finns inte mycket stöd till män, vilket kan vara en anledning till att män inte uppsöker hjälp vilket i sin tur skapar en bild av att män inte har samma behov av hjälp som kvinnor. På så vis återproduceras bilden av kvinnan som mer hjälpsökande och mannen som mer kapabel att klara sig på egen hand.

Både Holmbergs & Stjernqvists (2005) och Turells (2000) studier visade dock att män utsattes för olika former av våld i liknande utsträckning som kvinnor. Detta kan visa på att det finns ett hjälpbehov för män även om efterfrågan inte framkommer i samma utsträckning.

Vidare påtalade en respondent även att den sexuella läggningen kunde innebära en skämsfaktor.

Nån skämsfaktor eller nåt sånt / att det inte skulle vara accepterat i samhället (mm mm) och det är väl fortfarande så att det är något ovanligt för många liksom / eller så upplever jag det / många runt omkring tänker så, men de nämner det inte utåt. Det är ju inte jätte längesedan Jonas Gardell och / alltså den biten i Stockholm där böger var något fult liksom / och jag tror det sitter kvar på många äldre (...). (Respondent P6)

Respondent P6 menade att det finns en skämsfaktor relaterat till den sexuella läggningen i samhället. Detta kan i sin tur leda till att bi- och homosexuella individer har svårare att anmäla när de blivit utsatta för våld av sin partner. Skammen som beskrevs i citatet kan förklaras utifrån Rosenbergs (2002, s. 101ff) beskrivning av samhällets heterosexuella synsätt. Då heterosexualitet anses vara norm innebär det att individer som tillhör en bi- och homosexuell läggning kan framstå som avvikande (ibid.). Att vara den avvikande i ett samhälle kan på så sätt skapa en skam hos individen eftersom detta avvikande beteende kan uppfattas som onormalt från omgivningen.



### 5.3 Könssstereotypa föreställningar

I tredje temat framkom det tendenser till könssstereotypa föreställningar i resonemangen, likaså en försiktighet gällande detsamma.

Eh:: PAUS [hummar]. Mm...nej, det tror jag inte. PAUS. Nu måste jag tänka, vad tror jag egentligen [skrattar]. Jag tänker / jag ser kvinnor / två kvinnor framför mig och då är det lite mer och då är det lite mer / inte lika brutalt våld utan då kan det vara mer / nu kan det vara jätte förutfattade meningar / men mer öppna handflator och man drar varandra i håret och lite mer / av den stilen och män kan jag tänka mig kan vara lite mer brutalt med testosteronnivåer och sådär / det tror jag. Jag har ingen aning om det är så men jag gissar på det [skrattar].  
(Respondent P3)

Vidare beskrev respondenten:

Eh: / i genomsnitt tror jag att mannen kan orsaka mer skada än vad en kvinna kan göra, absolut. Det har ju med vår fysiska storlek och styrka att göra. Men sen såklart en kvinna som sparkar någon annan gör ju jättemycket ont. Så jag tror generellt att männen kan åstadkomma mer skada. (Respondent P3)

Respondenten beskrev en uppfattning att män och kvinnor utövar olika typer av våld på grund av sitt biologiska kön. Hen beskrev kvinnans våld i termer av öppna handflator medan mannens våld var mer brutalt och att detta bottnar i deras olika kroppsliga konstruktioner. En uppfattning som även Seelau och Seelau (2005) samt Seelau, Seelau och Poorman (2003) påtalat kan existera hos poliser i USA.

Vidare kan dessa resonemang även förstås som ett upprätthållande av stereotypa föreställningar av män och kvinnors som olika våldsutövare. Vilket går i linje med Hirdman (2001, s. 67) som menar att kvinnor och män hålls isär genom att de tilldelas olika egenskaper. I detta citat tilldelades mannen egenskapen som mer aggressiv jämfört med kvinnan. Polisen resonerade att biologin skiljer män och kvinnor åt, medan också Hirdman menar till att denna syn gör att skillnaden mellan könen upprätthålls.

Enligt Connell (2003, s. 21) kan detta resonemang förklaras utifrån den sociala ordningen i samhället som innebär en åtskillnad av män och kvinnor utifrån deras biologiska attribut.

Vidare kan dessa resonemang även förstås som ett upprätthållande av stereotypa föreställningar av män och kvinnor som olika våldsutövare.

Att de skulle ha lättare för att slåss, om man nu tror att män har lättare för att slåss än kvinnor, jag är inte riktigt säker på det. Men man kan säkert uppfatta det som norm / eller som fördom / men nja jag tror att man ska vara lite rädd för sina fördomar, även om det kan vara bra ibland att ha fördomar. Svår fråga.  
(Respondent P5)

Respondenten resonerade kring att män kan ha lättare att slåss än kvinnor och att det kan uppfattas som "norm" eller som "fördom". Både Stiles-Shield och Caroll (2015), samt Woodyatt och Stephenson (2016) menar på att relationsvåld ofta framställs som heterosexuellt med mannen som förövare och kvinnan som offer. Vilket kan vara en förklaring till respondentens tankar kring fördomar och normer angående manligt våldsutövande.

Dock är det också ett sådant resonemang som skapar en skillnad som håller isär män och kvinnor som Hirdman (2001, s. 59) menar på. Därav kan det vara bra som respondenten gjorde att påtala en försiktighet där det framkommer att man inte vill göra åtskillnad mellan män och kvinnor även om det kan vara svårt att undvika.

En annan respondent resonerade kring förutfattade meningar så här:

Ja det kan man säkert. Det tror jag i allt man gör: sen tror jag att det viktiga är att man är medveten om det att man jobbar med det eller att jag har lite förutfattade meningar i vissa lägen sen vill man inte ha det, men jag tror indirekt att man har det men det viktiga är nog att man vet om att man faktiskt kanske har det och så kan man ja okej nu ska jag inte ta mina förutfattade meningar utan istället fråga hur det faktiskt kanske är. (Respondent P4)

Även denna respondent menade att det finns förutfattade meningar hos alla, men liksom föregående respondent menade hen att förutfattade meningar ska hanteras försiktigt och inte påverka arbetet som polis. Enligt Hirdman (2001, s. 65) görs skillnader mellan män och kvinnor. Denna skillnad skulle kunna innebära att förutfattade meningar finns oavsett och att det i sin tur påverkar det arbete som utförs. Detta då hon menar att strukturen som skiljer män och kvinnor åt ständigt upprätthålls via oskrivna normer, förväntningar och egenskaper hos

män respektive kvinnor. Dock menade respondenten att en medvetenhet kring de förutfattade meningarna kan göra att agerandet inte skiljer sig åt oavsett om det sker i en relation mellan två män eller mellan två kvinnor.

#### 5.4 Samhällsnormer och erfarenhet

Det framkom även att respondenterna upplevde samkönat relationsvåld som mer komplex i jämförelse med olikkönat relationsvåld. Något som kunde härledas till samhällets könssexualitetsnormer samt respondenternas erfarenhet av relationsvåld.

Jag tänker att alltså / statistiskt sett så om det är kvinna-man / så är det ofta mannen som har är förövaren så att säga / men det kan vara svårare att reda ut när det är två män / och det är / det som har hänt / (mm mm) sen kommer vi dit och ska vi göra en egen bedömning, och det är ju mycket möjligt att bedömningen blir fel / säkert är det så också att bedömningen blir fel i många fall (mm) / just på / alltså man har ju de här förutfattade meningarna också:  
(Respondent P6)

Respondent P6 beskrev att det kunde vara mer komplext att uppfatta våld mellan två partners av samma kön. En uppfattning som även här framkom då respondenten påtalade en större svårighet att avgöra vilken part som var offer respektive förövare i en samkönad parrelation. Denna svårighet kring samkönat relationsvåld kunde relateras till respondenternas grad av erfarenhet av fenomenet. Tesch et al. (2010) påvisade i sin studie att det fanns en korrelation mellan de medverkande polisernas högre grad av erfarenhet kring samkönat relationsvåld och deras uppfattning av fenomenet. Erfarenheten kunde alltså vara en betydande faktor för hur respondenterna resonerade kring relationsvåld eftersom erfarenheten gav en bredare förståelse av hur verkligheten kunde te sig.

Att respondenterna upplevde det samkönade relationsvåldet som mer komplext jämfört med heterosexuellt relationsvåld kan därmed förklaras utifrån bristen av erfarenhet kring samkönat relationsvåld.

Det skulle man nog / eh / ja / nu ändrar jag mig [skrattar] jag tror att man skulle / rent spontant tror jag att man skulle göra det för då är det lite svårare att inse / eller rent statistiskt veta vem det är som slår vem / det tror jag faktiskt för man

är / man är väldigt inställd, tyvärr, trots att vi har lärt oss att man vet aldrig vem som är målsägande och misstänkt, men man är väldigt inställd på att det är kvinnan som blir slagen utav mannen, så det tror jag, absolut. (Respondent P3)

Liksom respondent P6, beskrev även respondent P3 hur det kunde vara svårare att tolka en situation av samkönat relationsvåld jämfört med heterosexuellt relationsvåld. Statistiskt sett menade flera respondenter att relationsvåld vanligtvis framställdes som ett heterosexuellt och könsnormativt fenomen där mannen var våldsutövaren och kvinnan den drabbade.

Denna uppfattning av relationsvåld bland respondenterna kan relateras till Kullbergs (2012, s. 65) resonemang som menar på att samhällets heteronormativa synsätt framställer relationsvåld som ett heterosexuellt problem.

Detta kan även relateras till Rosenbergs (2002, s. 101ff) beskrivning av heteronormativitet som menar att heterosexualitet anses vara normen i samhället medan bi- och homosexualitet uppfattas som avvikande. Eftersom heterosexualitet är normen innebär detta även att heterosexualiteten har ett företräde framför andra former av sexuell läggning och blir mer därmed mer framträdande i samhället (ibid.). Detta kan vara en förklaring till att olikkönat relationsvåld uppmärksammas i större utsträckning i samhället jämfört med samkönat relationsvåld. Detta i sin tur kan även influera både individer och verksamheter i samhället, precis som respondent P3 uttryckte när respondenten påtalade statistiken kring relationsvåld i samhället.

Respondenterna påvisade även en medvetenhet gällande samhällets normer som kan påverka deras resonemang gällande samkönat relationsvåld.

Att män överlag brukar ju mer våld än kvinnor / statistiskt / men sen vet jag inte hur det är. Men att det är som ja men killar dom slog varandra, än att det mer är tjejer som utövar våld i nära relation känns ju mer osannolikt än att killar gör det / ehm / men sen tror jag nog att de flesta poliser är så professionella att man inte ser för mycket på kön heller utan man försöker göra sitt jobb så bra som möjligt, och göra det likadant i båda fallen. Ehm: / sen tror jag att det är mer / att det kan vara lättare att fokusera mer på själva våldet när det gäller killar för det är mer normaliserat. Men det är en svår fråga, men jag hoppas att det bemöts likadant. (Respondent P1)

Respondenten beskrev att dennes erfarenhet av relationsvåld och statistiken av fenomenet visade att män var de som utövade våldet. Detta kan relateras till Wenneberg (2010, s. 12f) som beskriver att individens erfarenheter och förståelser påverkar individens synsätt av ett givet fenomen och på så vis även formar en subjektiv social verklighet. I detta fall resonerade polisen kring sin erfarenhet av heterosexuellt relationsvåld samt statistik gällande detta som presenterats i samhället, och relaterade detta till hens uppfattning av samkönat relationsvåld. I och med att heterosexuellt relationsvåld är mest förekommande blev det också denna syn som låg till grund för resonemanget.

Dock menade samtliga respondenter att samhällets framställning av relationsvåld var missvisande. En del menade även på att det var viktigt som polis att inte låta sig influeras av normer och föreställningar kring relationsvåld. Något som återigen knöt an till respondenternas professionella tolkning av relationsvåld, där föreställningar av kön och sexualitet inte var betydande.

## 6. Slutdiskussion

För att besvara studiens första frågeställning angående hur svenska poliser resonerar kring våld i samkönade relationer jämfört med våld i olikkönade relationer har vi utifrån studiens material kunnat dra följande slutsatser. Polisernas uppfattning av relationsvåld präglades av ett professionellt perspektiv med fokus på brottets karaktär, oavsett om våldet utspelade sig inom en samkönad eller olikkönad parrelation. Detta innebar att parternas sexuella läggning inte hade någon betydelse för hur våldet uppfattades. Ett resultat som gick i linje med Younglove, Kerr och Vitello (2002) studie som presenterades i studiens andra avsnitt.

Vidare framkom det även att trots detta likhetstänkande kring samkönat och olikkönat relationsvåld hos respondenterna, uppfattades samkönat relationsvåld som mer komplext jämfört med heterosexuellt relationsvåld. Något som kunde relateras till faktum att ingen av respondenterna hade erfarenhet av samkönat relationsvåld. Vidare kunde svårigheten att tolka samkönat relationsvåld även relateras till samhällets heteronormativa framställning av fenomenet där mannen framställdes som förövaren och kvinnan som offret. Dessa förutfattade meningar menade respondenterna kunde vara svåra att undkomma, men att de inte ville agera utifrån dessa.

För att besvara studiens andra frågeställning angående eventuella likheter och skillnader i polisernas resonemang i förhållande till kön framkom följande slutsatser. Förutom sexuell läggning, menade respondenterna även att könstillhörighet inte hade betydelse för hur de uppfattade våldet i en relation. Våldet betraktades lika allvarligt oavsett om det var en man eller en kvinna som utövade det, likaså betraktades offret befinna sig i en utsatt situation oavsett om det var en man eller en kvinna.

Vidare beskrev dock respondenterna att våldsutsatta män, oavsett sexuell läggning, kunde befinna sig i en mer stigmatiserande position än våldsutsatta kvinnor. Något som kunde relateras till Kullberg (2012, s. 61ff) och Rosenbergs (2002, s. 101f) tankar som menar på att samhällets föreställningar kring män försvårar för manliga individer att uppfattas som ett offer från omgivningen. Detta kunde möjligen bero på att män och kvinnor betraktas bli tilldelade olika egenskaper från samhället som skiljer dem åt, såsom både Rosberg och Kullberg påtalar. Denna åtskillnad från samhället mellan man och kvinna kan i sin tur också återspeglas i att våldsutsatta män kan känna mer skam i att anmäla när de har blivit utsatta för våld i en relation.

Ytterligare en intressant aspekt var att poliserna hade svårare att veta var män som blivit våldsutsatta skulle vända sig för att få stöd och hjälp, tillskillnad från kvinnor som blivit utsatta för våld. Detta resonemang kunde uppfattas som ett styrkande av den heteronormativa framställningen av relationsvåld som Kullberg och Rosenberg påtalat existerar i samhället. Ytterligare en skillnad som våra respondenter beskrev i relation till könen var uppfattningen att våldet uttrycktes olika mellan män och kvinnor. Något som i ett fall kunde relateras direkt till könsstereotypa föreställningar. Resterande poliser påtalade även de könsstereotypa föreställningar, men resonerade kring dessa på så vis att de ville undkomma dem. Vilket visade på en medvetenhet och en vilja att inte agera utifrån stereotypa föreställningar av män och kvinnor.

En aspekt som dock är viktigt att poängtera är att metodologiska faktorer också kan ha påverkat resultatet. I samband med transkriberingen uppmärksammade vi att poliserna ibland hade gett motstridiga svar. Exempelvis kunde en respondent mena på att hen inte tolkade relationsvåld olika utifrån individernas kön, likväl påtalade hen könsstereotypiska uppfattningar. Detta kan bero på att en del frågor såsom de påståenden de fick ta ställning till kan ha uppfattats mer generella vilket gett respondenterna en distans från sig själva och därmed upplevt sig mer bekväma med samtalet och därför resonerat på ett annat sätt. Det kan även vara så att de inte funderat kring detta ämne förrän vi ställde frågorna, vilket

innebar att en osäkerhet från deras sida kan ha lett till att somliga resonemang går emot deras tidigare utsagor.

Ytterligare en metodologisk faktor som kan ha påverkat resultaten och som tidigare nämnts är den subjektiva roll vi som forskare haft. Hade studien upprepats av andra forskare hade de kunnat nå andra slutsatser än våra. Som nämnts i metodavsnittet är detta en aspekt vi som forskare aldrig kan avsäga oss fullständigt.

En avslutande reflektion gällande ämnesområdet är att framtida studier borde fokusera dels mer på det samkönade relationsvåldet generellt för att bredda kunskaperna och möjliggöra utveckling av interventioner åt både våldsoffer och förövare. Dels borde fenomenet även bli mer framträdande på Polishögskolan så att framtida poliser blir mer insatta i ämnet. Detta för att skapa bättre förutsättningar för våldsutsatta män och kvinnor som lever i en våldsam samkönad parrelation.

Vidare borde våldsutsatta män studeras djupare eftersom det tydligt framkommit både som resultat av denna studie och tidigare studier, att män också är i behov av hjälpinsatser i större utsträckning än vad som för närvarande erbjuds.

## 7. Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber

Bolin, Eva (2004). Yvonne Hirdman. Genusmaskineriet.  
[http://www.ur.se/mb/pdf/Texter/Yvonne\\_Hirdman\\_2.pdf](http://www.ur.se/mb/pdf/Texter/Yvonne_Hirdman_2.pdf)  
[Hämtad: 2016-11-01]

Bryman, Alan (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2. Uppl., Malmö: Liber AB.

Burke, K. Leslie & Follingstad, R. Diana (1999) Violence in lesbian and gay relationships: Theory, prevalence and correlation factors. *Clinical Psychology Review* vol. 19 (5) ss. 487-512.

Connell, Raewyn (2003). *Om genus*. Göteborg: Daidalos

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik. & Wängnerud, Lena (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Graneheim, U.H. & Lundman, B. (2004) Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today* (24) ss. 105–112. DOI:10.1016/j.nedt.2003.10.001

Hirdman, Yvonne (2001). *Genus: om det stabila föränderliga former*. 1. uppl. Malmö: Liber



Hofrén, Alexandra (2007). Våld i samkönade relationer - en handbok från SKR. Premiss Förlag: Stockholm.

Holmberg, Carin & Stjernqvist, Ulrica (2005). Våldsamt lika och olika - Om våld i samkönade parrelationer. (Rapport, Stockholms universitet, Centrum för genusstudier)

Karlsson, Marianne (2015). Psykiskt våld och hot om våld. [Faktablad]

<http://www.valdmotnara.se/omvaldinararelation/valdetsolikauttryck/psykisktvald,4.4f12e2b41399619c73c395.html> [Hämtad:161129]

Kuehnle, Kristen & Sullivan, Anne (2003) Gay and lesbian victimization: Reporting Factors in Domestic Violence and Bias Incidents. *Criminal justice and behavior*. Vol. 30 (1) ss. 85-96. DOI: 10.1177/0093854802239164

Kullberg, Christian (red.) (2012). Genus i socialt arbete. 1. uppl. Malmö: Liber

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2010). Den kvalitativa forskningsintervjun. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Langenderfer-Magruder, Lisa., Whitfield, L. Darren., Walls, N. Eugene., Kattari, K. Shanna. & Ramos, Daniel (2016) Experiences of Intimate Partner Violence and Subsequent Police Reporting Among Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, and Queer Adults in Colorado: Comparing Rates of Cisgender and Transgender Victimization. *Journal of Interpersonal Violence*. Vol. 31 (5) ss. 855– 871. DOI: 10.1177/0886260514556767

Magnusson, Knöfel, Anna (2010). Det ingen vill se - En bok om våld i samkönade parrelationer. Brottsofferjourenas riksförbund.

May, Tim (2011). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Murray, E. Christine & Mobley, A. Keith (2009) Empirical research about same-sex intimate partner violence: A methodological review. *Journal of Homosexuality*, (56) ss. 361-386. DOI: 10.1080/00918360902728848

Nationalencyklopedin. (2016) Relation.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/relation> [Hämtad 2016-12-20]

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). (2009). Våld i samkönade relationer – en kunskaps och forskningsöversikt. Rapport 2009:2

Pattavina, April., Hirschel, David., Buzawa Eve., Faggiani Don, Bentley Helen (2007) A comparison of the police response to heterosexual versus same-sex intimate partner violence. Violence against woman, vol. 13 (4) ss. 374-394. DOI:10.1177/1077801207299206

Polisen (2015). Brott i nära relationer. <https://polisen.se/Press/Brott-i-nara-relationer/Pedagogiskt-material/Relationsbrott/> [Hämtad: 16-10-31]

Rosenberg, Tina (2002). Queerfeministisk agenda. Stockholm: Atlas.

Seelau, M. Sheila & Seelau, P. Eric (2005) Gender-Role Stereotypes and Perceptions of Heterosexual, Gay and Lesbian Domestic Violence. Journal of Family Violence, Vol. 20, (6) ss. 363-371. DOI: 10.1007/s10896-005-7798-4

Seelau, P. Eric., Seelau, M. Sheila & Poorman, B. Paula (2003) Gender and Role-Based Perceptions of Domestic Abuse: Does Sexual Orientation Matter? Behavioral Sciences and the Law (21) ss. 199–214. DOI: 10.1002/bsl.524

Stiles-Shields, Colleen & Carroll, A. Rischard (2015) Same-Sex Domestic Violence: Prevalence, Unique Aspects, and Clinical Implications. Journal of Sex & Marital Therapy. Vol. 41, (6) ss. 636-648, DOI: 10.1080/0092623X.2014.958792

Tesch, Brian., Bekerian, Debra., English, Peter & Harrington, Evan (2010) Same-Sex Domestic Violence: Why Victims are More at Risk. International Journal of Police Science & Management. Vol. 12, (4) ss. 526-535. DOI: 10.1350/ijps.2010.12.4.204

Turell, C. Susan (2000) A Descriptive Analysis of Same-Sex Relationship Violence for a Diverse Sample. *Journal of Family Violence*, Vol. 15, (3) ss. 281- 293.

DOI: 0885-7482/(X)/(9)0-0281\$18.(K)/0

Younglove, A. Jane., Kerr, G. Marcee & Vitello, J. Corey (2002). Law Enforcement Officers' Perceptions of Same Sex Domestic Violence Reason for Cautious Optimism. *Journal of interpersonal violence*. Vol. 17, (7) ss. 760-772.

Wenneberg, Søren Barlebo (2001). *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi

Woodyatt, R. Corey & Stephenson, Rob (2016) Emotional intimate partner violence experienced by men in same-sex relationships. *Culture, Health & Sexuality*. Vol. 18 (10) ss. 1137–1149. DOI: 10.1080/13691058.2016.1175027

World Health Organization (2016). Violence against women.

[Faktablad] <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/> [Hämtad: 16-10-31]

## Bilaga 1 Informationsbrev

### **Information gällande undersökning av polisens uppfattning av samkönat relationsvåld**

Du tillfrågas härmed att delta i en studie som kommer undersöka polisens uppfattning kring och förståelse för våld i samkönade parrelationer. Det finns därför inget krav på att Du som deltar har praktisk erfarenhet av våld i samkönade relationer.

Studien är ett examensarbete på avancerad nivå och ingår i socionomutbildningen vid Lunds universitet. Studiens material kommer insamlas via intervjuer som inkluderar vinjettbeskrivningar\*. Intervjuerna planeras äga rum v.47 (21-25 november) 2016 och kommer genomföras av Madeleine Jönsson och Caroline Eklund. Intervjun kommer beröra Din uppfattning kring och förståelse för våld i samkönade parrelationer. Intervjutillfället förväntas ta cirka 30-60 minuter. Tid och plats för intervjun bestämmer Du. Under intervjun kommer bandspelare användas och intervjun kommer sedan skrivas ut i text.

Den information som Du väljer att berätta kommer hanteras säkert, ingen annan än vi som utför undersökningen kommer ha tillgång till bandspelare och anteckningar. Medverkan är anonym och när intervjuerna och dess innehåll redovisas i studien kommer detta göras på ett sätt så ingen deltagare kan identifieras.

Studien och dess resultat kommer redovisas i skriftligt i form av ett examensarbete samt muntligt i form av opponering till andra studenter samt lektorer vid socionomutbildningen. När studien är genomförd och godkänd kommer den publiceras i en databas vid Lunds universitet. Inspelningar och anteckningar kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt. Du kommer då även ha möjlighet att ta del av studien i sin helhet genom att få en kopia på studien.

Deltagandet är helt frivilligt. Du som deltar kan när du vill välja att avbryta ditt deltagande utan att berätta varför.

Vi frågar härmed om Du vill delta i denna studie. Om Du önskar delta i studien, kontakta antingen Madeleine eller Caroline via mail eller telefon. Ansvariga för studien är Madeleine Jönsson och Caroline Eklund, studenter vid Lunds universitet tillsammans med ansvarig handledare. Som tack för medverkan ges en symbolisk gåva.

Madeleine Jönsson  
Student  
inga.madeleine.jonsson@gmail.com  
0723076064

Caroline Eklund  
Student  
carolineeklund.r@hotmail.com  
0762164720

## Bilaga 2 Intervjuguide

### **Tema 1 - Bakgrundsinformation**

- Respondentens kön
- Respondentens ålder
- Skulle du vilja beskriva ditt yrke som polis?
  - Hur länge har du arbetet som polis?
  - Vilken enhet arbetar du inom som polis?
  - Vad innebär det att arbeta inom den enheten?
  - Har du någon tidigare utbildning?
  - Har du gått någon mer utbildning inom polisen?

### **Tema 2/3 - Vinjett "Martin och Sebastian"**

Martin och Sebastian träffades via en dejtingsajt för 8 månader sedan och de har nu bott tillsammans i ett halvår. Martin arbetar som hotellreceptionist och Sebastian arbetar på Sparbanken.

Martin har aldrig varit tillsammans med en annan man tidigare och har ännu inte vågat berätta för sin familj och sina vänner om sin sexuella läggning av rädsla för deras reaktioner.

De första månaderna av deras relation var allting bra. Martin var upp över öronen förälskad i Sebastian. Men för ungefär två månader sedan började Sebastian förändras. Sebastian kunde ibland anmärka på hur Martin klädde sig. När de skulle gå ut på restaurang en gång frågade Sebastian; "Ska du verkligen ha den tröjan på dig? Är det inte bättre du tar den svarta tröjan som du ser smalare ut i?" Martin tycker det är lite elakt av Sebastian att säga sådana saker, men vet att Sebastian inte menar något illa egentligen.

Efter ytterligare några veckor började Martin bli utfrågad om var han hade varit och vem han hade umgått med. Sebastian började också kontrollera Martins Facebook och mobiltelefon eftersom "man kan inte lita på dig Martin, du ska jämt flirta med alla du snackar med". I helgen hade de varit på middagsbjudning hos några av Sebastians vänner, där hade Martin stiftat ny bekantskap med Maria och Bengt som varit så trevliga och roliga. När de kommit hem till lägenheten är Sebastian vansinnig och anklagar Martin för att flirta med andra och ha gjort Sebastian till åtlöje inför alla som var på middagen. "Alla såg hur du åmade dig för Bengt, din jävla bög! Du betedde dig som en jävla horbock! Hur kan du göra såhär mot mig!?" Martin försöker lugna Sebastian och bedyrar både sin kärlek och sin oskuld, men inget hjälper. Martin får en knuff och ramlar ner på golvet. Innan han hinner reagera känner Martin Sebastians hand runt halsen. "Du ska fatta att du inte ska behandla mig sådär! skriker Sebastian och slår Martin över ansiktet med knytnäven. "Gör aldrig om det där" väser Sebastian och går iväg. Martin känner tyngden över bröstkorgen försvinna och ligger ensam kvar på golvet, sårad, öm och förtvivlad. Slagen är inte det värsta tänker Martin. Det värsta är hur Sebastian alltid efter sina utbrott ska krama om och pussa på honom. Och Martin vågar inte neka honom det.

### **Följdfrågor**

- Hur tänker du kring det här fallet?
- Hur tror du att du hade agerat i det här fallet, utifrån din yrkesroll som polis.
- Hur tänker du kring våldet som beskrivs i fallet?
- Vad tänker du är viktigt som polis att tänka på i ärenden som gäller relationsvåld där både offer och förövare är män?

- Om du kommit i kontakt med Martin vad tror du att hade du rått honom göra?
- Om du kommit i kontakt med Sebastian vad hade du rått honom att göra?
- Om Martin hade slagit Sebastian i självförsvar, hur hade du uppfattat situationen då?

### **Tema 2/3 - Vinjett "Sussie och Amanda"**

Sussie och Amanda har varit tillsammans i 11 månader och både Amanda och Sussie är öppna med sin sexuella läggning. Sussie arbetar som hotellreceptionist och Amanda arbetar på Sparbanken. Sussie tycker hennes och Amandas relation är bra, de kan bråka ibland men det gör ju alla par. För tre månader sedan flyttade Sussie hem till Amanda, sedan dess har Sussie knappt träffat sina vänner. "Vi har ju varandra, då behöver vi inga andra människor för att må bra", brukar Amanda säga när Sussie vill hitta på något med sina kompisar. Dessutom är Amanda ganska svartsjuk. Vid de tillfällen de har umgåtts med andra har det ofta slutat i bråk för att Amanda tycker Sussie flirtar med andra kvinnor. Därför började Sussie sms:a och ringa sina kompisar endast när Amanda inte var i närheten för att undvika bråk. En gång kom Amanda på Sussie när hon sms:ade sin kompis Hanna. Amanda brusade upp direkt. Hon slet mobilen från Sussie, undrade vem Hanna var och anklagade Sussie för att vara otrogen. Det hela slutade med att Amanda knuffade in Sussie hårt i en byrå innan Amanda stormade ut ur lägenheten. Efter någon timme hade Amanda lugnat ner sig och tillbaka hem. Hon och bad Sussie om ursäkt. "Förlåt älskling, men du vet att jag inte tycker om att du pratar med andra tjejer. Dessutom är inte hon Hanna lite egoistisk? Är hon verkligen någon du vill umgås med?".

Efter denna incident blev det vanligare att Amanda brusade upp. Fastän hon ofta lovade att det inte skulle hända fler gånger. Hon har vid olika tillfällen örfilat Sussie när hon varit arg, ofta handlar det om att Amanda tycker Sussie flirtar med andra eller att Sussie klär sig "slampigt" enligt Amanda. Ibland har det hänt att Amanda blivit så arg att hon knuffat omkull Sussie och sedan sparkade på henne. Igår tjatade Amanda att de skulle ha sex, och till slut gick Sussie med på det fastän hon egentligen inte ville. Det är bäst så tänker Sussie. När Sussie sagt nej till Amanda tidigare ledde det alltid till att Amanda blev arg, anklagade Sussie för att inte älska henne och att Sussie fick nya blåmärken och en öm kropp.

### **Följdfrågor**

- Hur tänker du kring det här fallet?
- Hur tror du att du hade agerat i det här fallet, utifrån din yrkesroll som polis.
- Hur tänker du kring våldet som beskrivs i fallet?
- Vad tänker du är viktigt som polis att tänka på i i ärenden som gäller relationsvåld där både offer och förövare är kvinnor?
- Om du kommit i kontakt med Sussie, vad tror du att hade du rått henne göra?
- Om du kommit i kontakt med Amanda vad hade du rått henne att göra?
- Om Sussie hade slagit Amanda i självförsvar, hur hade du uppfattat situationen då?

### **Påståenden.**

Nu kommer vi att läsa upp några påståenden och du får kortfattat beskriva vad du tänker kring det:

- Det finns en maskulin kultur inom polisen? Vill du utveckla det? Ge exempel.
- Poliser agerar olika gällande relationsvåld, beroende på om våldet sker mellan 2 bi- & homosexuella män eller 2 bi- & homosexuella kvinnor?
- Det är större risk att homosexuella män utsätts för våld från sin partner, än att bli utsatt för hatbrott.
- Kvinnor kan tillfoga lika mycket fysisk skada som en man?

- Det utövas mer fysiskt våld i manliga relationer, jämfört med kvinnliga relationer
- Det är enklare att uppfatta våld mellan två män eller två kvinnor som ömsesidigt, jämfört med våld mellan en man och en kvinna.
- Bi och homosexuella män utsätts för psykiskt våld i större utsträckning än bi- och lesbiska kvinnor
- Kvinnor är i högre grad benägna att söka hjälp när de lever under psykisk eller fysisk våld?

#### **Tema 4 - Polisen som organisation**

- Hur skulle du beskriva polisen som organisation?
- Hur ser organisations arbete med våld inom samkönade relationer ut?
  - Har din organisation någon särskild enhet eller grupp som arbetar med relationsvåld?
    - Om ja;
      - Hur arbetar den gruppen/resursen?
      - Finns det särskilda resurser för att hantera samkönat relationsvåld specifikt?
      - Vad tycker du om att det finns en särskild grupp som arbetar specifikt med relationsvåld?
    - Om nej:
      - Vad tänker du kring att organisationen inte har en särskild grupp som arbetar med relationsvåld?
      - Behövs samma kompetens inom övriga organisationen ?
      - Kan man ta hjälp av varandra mellan enheterna?

#### **Tema 5 - Samkönat relationsvåld**

- Hur skulle du beskriva samkönat partnervåld?
  - Hur tänker du kring våldet i dessa relationer? Hur vanligt tror du att det är?
- Har du fått utbildning inom polisen gällande våld i nära relationer?
  - Skulle du vilja beskriva denna utbildning.
  - Inkluderade denna utbildning specifikt våld i samkönade relationer?
  - Har de inte det - Finns det utbildning att få gällande detta?
- Har du erfarenhet av relationsvåld? (Antingen heterosexuellt eller samkönat)
- Har du erfarenhet av en situation där en man har utövat fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld mot sin manliga partner?
  - Om ja, be respondenten beskriva denna erfarenhet.
- Har du erfarenhet av en situation där en kvinna utövat fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld mot sin kvinnliga partner?
  - Om ja, be respondenten beskriva denna erfarenhet.
- Upplever du dig insatt i området (samkönat eller heterosexuellt?) relationsvåld?
- Tror du det finns likheter i det samkönade våldet och det olikkönade våldet? Om ja, beskriv.
- Tror du det finns skillnader i det samkönade våldet och det olikkönade våldet? Om ja, beskriv.